

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA BARDEJOV

**Pripravila Komisia pre strategický rozvoj mesta Bardejov
v spolupráci s Mestským úradom v Bardejove
a CPK Biznis Centrum Bardejov**

za odbornej asistencie

BermanGroup
economic development services

a

September 2004

OBSAH

SLOVO PRIMÁTORA A PREDSEDU KOMISIE	3
ÚVOD	4
AKČNÉ PLÁNY	8
A. CESTOVNÝ RUCH A KÚPEĽNÍCTVO.....	9
B. PODNIKANIE A INVESTÍCIE	15
C. KVALITA ŽIVOTA A ĽUDSKÉ ZDROJE	20
URČENIE PRIORÍT	25
REALIZÁCIA ROZVOJOVÉHO PROGRAMU	28

ZOZNAMY

POUŽITÉ SKRATKY

KOMISIA PRE STRATEGICKÝ ROZVOJ

PRACOVNÁ SKUPINA PRE CESTOVNÝ RUCH A KÚPEĽNÍCTVO

PRACOVNÁ SKUPINA PRE PODNIKANIE A INVESTÍCIE

PRACOVNÁ SKUPINA PRE KVALITU ŽIVOTA A ĽUDSKÉ ZDROJE

KOMISIA PRE RIADENIE REALIZÁCIE STRATEGICKÉHO PLÁNU

PRÍLOHY

A. PROFIL MESTA BARDEJOV

B. PRIESKUM NÁZOROV OBYVATEĽSTVA

C. PRIESKUM PODNIKATEĽSKÉHO PROSTREDIA

D. ANALÝZA SWOT

SLOVO PRIMÁTORA A PREDSEDU KOMISIE

Vážené dámy a páni,

samospráva mesta Bardejova sa dlhodobo snaží podnikat kroky a realizovať projekty, ktoré by mali prispieť ku skvalitneniu života samotných obyvateľov mesta, ale

posilniť i postavenie Bardejova v rámci regiónu, využiť jeho potenciál v oblasti cestovného ruchu i cezhraničnej spolupráce.

Za výrazné handikapy v tomto smere považujem rozpad tradičnej priemyselnej výroby v meste, s čím súvisí vysoká miera nezamestnanosti a jeden z najnižších priemerných zárobkov na Slovensku vôbec, na strane druhej relatívne veľká vzdialenosť od ekonomicky významných aglomerácií, navyše komplikovaná i nedostatočným prepojením na diaľničnú cestnú sieť, čo výrazne znižuje atraktivnosť mesta pre investorov, na strane druhej neprospieva ani rozvoj cestovného ruchu. Dôsledkom týchto negatívnych tendencií je aj pomerne vysoká migrácia za prácou, čoho dôsledkom sú ďalšie sociálne negatíva. Ako uviedol, pri svojej návšteve v meste jeden zahraničný diplomat, Bardejov je mestom neobjavených možností. Mnohé otázky ich naplnenia súvisia na jednej strane s regionálnou politikou štátu, na strane druhej však nemôžeme čakať so založenými rukami a sami musíme prichádzať s vlastnými aktivitami prostredníctvom ktorých by sa nám malo podariť tieto tendencie zvrátiť.

Pred sebou máte strategický dokument, ktorý definuje základné oblasti sociálneho a ekonomického rozvoja mesta v obsahovej i časovej rovine. Chcem oceniť najmä fakt, že je výsledkom početných diskusií miestnych odborníkov, podnikateľov z jednotlivých oblastí, teda priamo zainteresovaných ľudí, ktorí majú rôzne pohľady na riešenie vecí, na strane druhej musia mať vlastný záujem a priamo sa budú podieľať na jeho praktickej realizácii, ktorej výsledkom by mal byť rozvoj Bardejova a spokojnosť jeho občanov.

Kvalita každého strategického materiálu sa v plnej miere prejaví až pri jeho realizácii v praxi. V tejto súvislosti chcem vyjadriť želanie, aby sa spoločný záujem pri jeho príprave preniesol i do realizačnej fázy a jeho výsledkom boli rozvojové impulzy, ktoré posunú Bardejov a jeho občanov výrazným smerom dopredu. Za samosprávu môžem povedať, že urobíme všetko, čo bude v našich silách.

MUDr. Boris Hanuščák
Primátor mesta Bardejov

Vážení občania
mesta Bardejov,

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov, ktorý je výsledkom práce mnohých ľudí, sa tvoril participatívnou metódou

a ako taký obsahuje v sebe tajomstvo, v ktorom je ukrytá prosperita a lepšia budúcnosť mesta a jeho obyvateľov.

Je to tajomstvo konsenzu, tímovej práce a elánu jednotlivcov, odborných znalostí, skúsenosti života, je to tajomstvo vnímavého a zodpovedného ducha vedúcich aktérov, ktorí vedia, môžu ale predovšetkým chcú, aby mesto obstalo v tvrdom konkurenčnom prostredí, aby jeho rozvoj a rast zabezpečil obyvateľom mesta ekonomickú a sociálnu stabilitu a prosperitu.

V živote prichádzajú situácie a požiadavky, keď treba niečo zmeniť, niečo nové, čo má zmysel začať. Želám nám všetkým, aby Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta bol začiatkom veľkého a úspešného cieľa, aby bol pohľadom dopredu umocnený tvorivou aktivitou pri napĺňaní jeho cieľov, ktoré posunú Bardejov ďalej dopredu.

Mgr. Pavol Krok
predseda Komisie pre strategický rozvoj

ÚVOD

Nie je dôležité koľko projektov bude strategický plán obsahovať alebo ako podrobne budú popísané. Podstatné sú iba tie, ktoré budú skutočne zrealizované .

Norton L. Berman,
zakladateľ spoločnosti Berman Group

V januári 2004 pozvali primátor mesta Bardejov MUDr. Boris Hanuščak a predseda Komisie pre strategický rozvoj mesta Bardejov Mgr. Pavol Krok viac ako 40 reprezentantov bardejovských podnikov, škôl, úradov, inštitúcií a zástupcov samosprávy, aby spoločne zasadli v Komisii pre strategický rozvoj (ďalej ako komisia). Úlohou komisie bolo vytvorenie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov, založenom na aktivovaní vnútorných zdrojov a vedúceho k podpore ďalšieho rastu miestnej ekonomiky. Spracovanie rozvojového plánu nielenže ukladá zákon 503/2001 Z.Z o podpore regionálneho rozvoja, ale vychádza najmä z vnútornej potreby mesta (uznesenie MsZ č. 8/2003, časť D). Odborné vedenie a asistenciu komisii poskytovali česká poradenská spoločnosť Berman Group a slovenská nezisková inštitúcia Academia Istropolitana Nova, víťazi verejného výberového konania.

V rámci analytickej fázy projektu bol uskutočnený prieskum podnikateľského prostredia, prieskum názorov obyvateľstva a spracovaný dokument, nazvaný *Profil mesta Bardejov*. Tento obsahuje „tvrdé dáta“, t.j. merateľné údaje a objektívne zistiteľné fakty. Zdrojom údajov, na ktorých je profil založený, je najmä Štatistický úrad SR, evidencia a databázy rôznych úradov a tiež iné prieskumy, pôvodne uskutočnené pre iné účely. Spracované sú do tabuliek, grafov a krátkych textov a to tak, aby v členení podľa rôznych oblastí života mesta, čo najlepšie vystihovali situáciu v Bardejove. Cieľom spracovania profilu mesta bolo poskytnúť členom Komisie pre strategický rozvoj podklady pre rozhodovanie o smerovaní strategického plánu, popísať miestne charakteristiky a trendy v kontexte národného a regionálneho vývoja a určiť zvláštnosti, ktoré môžu slúžiť ako zdroj komparatívnych výhod či naopak, ako zdroj ohrozenia. Profil mesta je priložený k tomuto plánu ako *Príloha A*.

Dôvodom pre uskutočnenie *Prieskumu názorov obyvateľstva* bolo upozorniť občanov na prebiehajúci proces strategického plánovania rozvoja mesta, zapojiť ich do plánovacieho procesu a predovšetkým poskytnúť členom Komisie pre strategický rozvoj kvalitné podklady pre rozhodovanie o smerovaní práce na strategickom pláne. Cieľom prieskumu bolo zistiť sociálno-ekonomické charakteristiky respondentov, podmienky bývania a spôsoby riešenia bytovej situácie, názory miestnych obyvateľov na kvalitu života v meste, služby a samosprávu, čo považujú miestni obyvatelia za kladné a záporné stránky mesta, najvýraznejšie možnosti a najväčšie prekážky rozvoja mesta, čo by mal program rozvoja prioritne riešiť a predstavy o zdrojoch financovania pre realizáciu rozvojových cieľov. Správa o výsledkoch prieskumu je obsahom *Prílohy B*.

Členovia komisie sa ďalej v rámci spracovania analýzy prostredia osobne zúčastnili rozhovorov s predstaviteľmi a zástupcami najväčších zamestnávateľských subjektov z priemyselného sektora, ale aj sektora obchodu a služieb, aby zistili, aký je ich postoj k mestu a aké sú ich plány do budúcnosti. Analýza výsledkov prieskumu podnikateľského prostredia je obsahom *Prílohy C*.

V apríli 2004 bola zahájená ďalšia fáza projektu. Komisia na základe analýzy prostredia vybrala tri kritické oblasti, ktorými sa program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ďalej zaoberal: (A) cestovným ruchom a kúpeľníctvom, (B) podnikaním a investíciami, (C) ľudskými zdrojmi a kvalitou života.

Pre tieto kritické oblasti spracovala komisia rozdelená do subkomisií SWOT analýzu. Subkomisie mali za úlohu analyzovať silné a slabé stránky z hľadiska uvedených kritických oblastí a posúdiť, v akej konkurenčnej pozícii sa mesto nachádza voči ostatným mestám Slovenska. Konkurencieschopnosť Bardejova bola tiež obsahom tzv. „vonkajšej analýzy“, ktorá sa zaoberala vonkajšími hrozbami a príležitosťami. Správy oboch subkomisií zo SWOT analýz obsahuje *Príloha D*.

Súčasne so spracovaním SWOT analýz bola zostavená tretia subkomisia, ktorá sa zaoberala formulovaním tzv. „strategickej vízie“, teda predstavy o dlhodobej budúcnosti mesta. Strategická vízia je pred-

stavou o žiadúcej, ale súčasne aj možnej budúcnosti Bardejova a jednotlivé časti rozvojového programu smerujú k jej naplneniu.

Komisia sa neskôr rozdelila do troch pracovných skupín, ktoré analyzovali súčasný stav v každej z kritických oblastí a dohodli sa na tom, aké kroky musí mesto, podniky, vzdelávacie a ostatné inštitúcie urobiť, aby v týchto oblastiach nastalo zlepšenie. Pracovné skupiny sa skladali z členov komisie, zástupcov mesta, ďalších úradov, inštitúcií a jednotlivcov, ktorí ako špecialisti poskytli projektu svoju tvorivosť, skúsenosti a vedomosti. Zastúpené organizácie aj jednotlivci sú zároveň nositeľmi významných kompetencií a disponujú finančnými, materiálными, organizačnými a ľudskými zdrojmi, ktoré budú nevyhnutné k úspešnej realizácii tohto programu.

Pracovné skupiny sa v priebehu apríla až júna 2004 zišli trikrát, aby vytvorili akčné plány pozostávajúce so zámerov, cieľov a úloh, ktoré riešia problematiku jednotlivých kritických oblastí. Pre každú kritickú oblasť bol vypracovaný akčný plán. Súhrn všetkých troch akčných plánov tvorí jadro programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov. Program obsahuje okrem vízie a dlhodobých zámerov aj veľmi konkrétne krátkodobé kroky, ktoré umožnia jeho naplnenie. Dôraz sa kladie na vytvorenie trvalého partnerstva medzi verejnou správou a podnikateľskou verejnosťou a na realizáciu konkrétnych krokov, ktoré povzbudia rast miestnej ekonomiky.

V priebehu realizácie vznikne viacero čiastkových marketingových materiálov, databáz, spoločných projektov a ďalších aktivít, vedúcich k zlepšeniu podnikateľského prostredia a povzbudeniu investičnej aktivity súkromného sektora, zvýšeniu atraktivity mesta ako turistického cieľa, ale tiež zvýšeniu kvality života miestnych občanov.

Z procesu tvorby rozvojového programu v Bardejove a výsledného plánu vyplýva niekoľko dôležitých záverov:

1) politická reprezentácia mesta, miestne podniky aj predstavitelia inštitúcií cítia zodpovednosť za ekonomický a sociálny rozmer budúcnosti Bardejova a sú ochotní venovať svoj čas a ďalšie zdroje k tomu, aby spoločne realizovali zmeny, ktoré budú priaznivé pre mesto a jeho obyvateľov a ktoré zaisťujú ďalší rast miestnej ekonomiky.

2) jednotlivé témy rozvojového programu, tak ako sú popísané v akčných plánoch, sú vzájomne úzko prepojené a mnohé jednotlivé činnosti nemôžu byť realizované izolovane. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja je celok, ktorý prinesie výsledný očakávaný efekt iba v prípade, ak bude mesto, podniky a inštitúcie v Bardejove pri jeho realizácii spolupracovať a svoje činnosti vzájomne podporovať.

3) v meste aj mimo neho existujú zdroje, ktoré môžu byť pri dobrej organizácii využité tak, aby pomohli riešiť najzásadnejšie problémy Bardejova a realizovať ciele tohto rozvojového programu. Na to bude zameraná pozornosť a podpora rozhodujúcich aktérov v jeho implementačnej fáze.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bardejova bol prejednaný Komisiou pre strategický rozvoj na stretnutí 29. júna 2004. Realizácia bola zahájená bezprostredne po prejednaní a schválení programu Mestským zastupiteľstvom, ktoré sa konalo 9. septembra 2004.

STRATEGICKÁ VÍZIA

Bardejov - Perla Šariša

Bardejov bude prívetivým a sociálne zdravým mestom, v ktorom žijú aktívni a angažovaní občania, ktorí sú na svoje mesto právom hrdí.

Prosperita mesta bude založená na priaznivom podnikateľskom prostredí, stimulujúcom rast nových aj rozvoj existujúcich podnikov a tvorbu pracovných miest.

Bardejov, so svojim zachovaným kultúrnym, historickým a prírodným bohatstvom, bude s otvorenou náručou vítať turistov a za regeneráciou síl prichádzajúcich návštevníkov kúpeľov.

Táto vízia bude naplnená realizáciou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, za predpokladu uskutočnenia globálnych cieľov v jednotlivých kritických oblastiach rozvoja mesta.

Tieto ciele sú:

V oblasti Kvalita života a ľudské zdroje:

Mesto bude poskytovať širokú ponuku vzdelávania a príležitostí pre aktívne trávenie voľného času mladých a vzdelaných ľudí, rovnako ako všetkých ostatných skupín obyvateľov; bude motivovať k aktívnemu prístupu k životu, rozvíjať otvorenosť, toleranciu a zdravý patriotizmus.

V oblasti Podnikanie a investície:

Bardejov využije zručnosti a kvalifikáciu pracovnej sily k prilákaniu výrobných, exportne orientovaných investícií v odvetviach ľahkého spracovateľského priemyslu s vyššou pridanou hodnotou, ktoré budú vhodne diverzifikovať miestnu ekonomiku, priamo vytvoria nové pracovné miesta a budú príležitosťou pre rozvoj bardejovských malých a stredných podnikov.

V oblasti Cestovný ruch a kúpeľníctvo:

Odvetvia cestovného ruchu a kúpeľníctva budú integrálnou súčasťou miestnej ekonomiky a ich rozvoj bude založený na aktívnej ponuke kultúrno-historického a prírodného potenciálu mesta, rozširovaní a skvalitňovaní služieb.

MAPA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Bardejov - Perla Šariša

↑ Bardejov, so svojim zachovaným kultúrnym, historickým a prírodným bohatstvom, bude s otvorenou náručou vítať turistov a za regeneráciou síl prichádzajúcich návštevníkov kúpeľov.

↑ Prosperita mesta bude založená na priaznivom podnikateľskom prostredí, stimulujúcom rast nových aj rozvoj existujúcich podnikov a tvorbu pracovných miest.

↑ Bardejov bude priateľným a sociálne zdravým mestom, v ktorom žijú aktívni a angažovaní občania, ktorí sú na svoje mesto právom hrdí.

A. Cestovný ruch / kúpeľníctvo

↗ Odvetvia cestovného ruchu a kúpeľníctva budú integrovanou súčasťou miestnej ekonomiky a ich rozvoj bude založený na aktívnej ponuke kultúrno-historického a prírodného potenciálu mesta, rozširovaní a skvalitňovaní služieb.

B. Podnikanie / investície

↗ Bardejov využije zručnosti a kvalifikáciu pracovnej sily k prilákaní výrobných, exportne orientovaných investícií v odvetviach ľahkého spracovateľského priemyslu s vyššou pridanou hodnotou, ktoré budú vhodne diverzifikovať miestnu ekonomiku, priamo vytvoria nové pracovné miesta a budú príležitosťou pre rozvoj bardejovských malých a stredných podnikov.

C. Kvalita života / ľudské zdroje

↗ Mesto bude poskytovať širokú ponuku vzdelávania a príležitostí pre aktívne trávenie voľného času mladých a vzdelaných ľudí, rovnako ako všetkých ostatných skupín obyvateľov; bude motivovať k aktívnemu prístupu k životu, rozvíjať otvorenosť, toleranciu a zdravý patriotizmus.

A.1 Marketing v cestovnom ruchu

Zabezpečiť trvalý rast počtu turistov a návštevníkov Bardejova, presvedčiť ich, že sú vítaní, poskytnúť im dôvody aby v meste zostávali dlhšie, minuli viac peňazí a radi sa sem vracali.

B.1 Vonkajšie vzťahy a marketing

Vytvoriť vonkajší pozitívny imidž Bardejova ako ideálneho miesta pre podnikanie, aktívne ponúkať príležitosti podnikania v meste novým výrobným investorom v perspektívnych odvetviach, s cieľom dosiahnuť trvalý rast ekonomiky mesta.

C.1 Aktívny prístup k životu

Motivovať obyvateľov mesta k aktívnemu prístupu k životu, u všetkých vekových skupín podporovať a rozvíjať pozitívne postoje, zdravý lokálny patriotizmus a pocit spolupatričnosti s mestom.

A.2 Prepojenie mesta a kúpeľov

Zabezpečiť výraznejšie prepojenie a intenzívnejšiu interakciu mesta a kúpeľov, s cieľom rozšíriť a obohatiť ponuku možností trávenia času kúpeľných hostí a sprístupniť kúpele aj obyvateľom a mimokúpeľným návštevníkom mesta.

B.2 Priaznivé podnikateľské prostredie

Založiť trvalé partnerstvo verejného a súkromného sektora, s cieľom vytvoriť v meste priaznivé podnikateľské prostredie a atmosféru, ktorá bude motivovať k podnikaniu a prispieje k zlepšeniu vnímania podnikateľov v spoločnosti.

C.2 Infraštruktúra pre voľný čas

Rozšíriť a doplniť infraštruktúru a fyzické predpoklady pre aktívne trávenie voľného času, so špeciálnym zreteľom na mladšie vekové skupiny, vytvoriť príležitosti k sebarealizácii a uplatneniu kreativity.

A.3 Služby v cestovnom ruchu

Vytvoriť sieť kvalitných, dobre prepojených a efektívne koordinovaných služieb a aktivít v cestovnom ruchu, podporenú fungujúcim organizačným a inštitucionálnym zázemím.

B.3 Podnikateľský servis

Zaviesť, doplniť a koordinovať v meste štruktúru služieb a informačný servis pre podnikateľov, s cieľom zlepšiť prístup k informáciám, zdrojom a technickej asistencii a tým podnietiť rast podnikov a motiváciu k tvorbe pracovných miest.

C.3 Sociálne zdravé mesto

Prispôsobiť kapacitu, zameranie a škálu sociálnych zariadení a služieb pre starších obyvateľov a sociálne ohrozené skupiny obyvateľov v meste.

A.4 Infraštruktúra pre cestovný ruch

Rozšíriť, doplniť a skvalitniť infraštruktúru pre cestovný ruch, tak aby uspokojovala širokú škálu návštevníkov a turistov, od tých, ktorí do Bardejova prichádzajú za regeneráciou až po príležitostných turistov alebo pracovne cestujúcich.

B.4 Infraštruktúra pre podnikanie

Pripraviť fyzické podmienky a infraštruktúru pre rozvoj podnikania v meste, vrátane pozemkov a objektov, investícií do dopravy a modernej informačnej infraštruktúry pre efektívne zapojenie miestnych podnikov do novej globálnej ekonomiky.

C.4 Výchova k právnemu vedomiu

Zakomponovať princípy strategického plánu do výchovno-vzdelávacieho procesu v bardejovských školách, pôsobiť na deti aj rodinu v prospech posilňovania právneho vedomia, angažovanosti, rozvoja informačnej spoločnosti, otvorenosti a tolerancie.

■ Motto rozvojového programu

■ Úroveň strategickej vízie

■ Úroveň globálnych cieľov

■ Názvy kritických oblastí

□ Definície zámerov

AKČNÉ PLÁNY

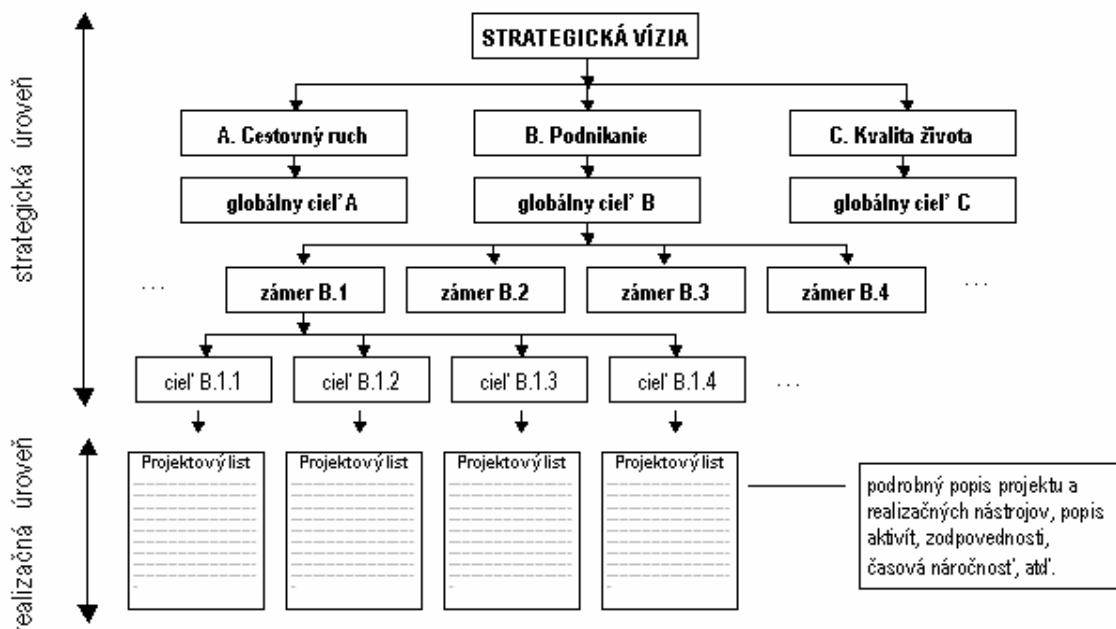

Program rozvoja je postavený na princípe koncentrácie úsilia do prioritných oblastí rozvoja a na výbere aktivít a projektov, ktoré najefektívnejšie prispievajú k rastu významu cestovného ruchu a kúpeľníctva v meste, k rozvoju miestnej ekonomiky a ďalšiemu zvyšovaniu kvality života v meste.

Akčné plány boli tvorené v pracovných skupinách, zostavených z členov Komisie pre strategický rozvoj, ktoré boli doplnené o miestnych odborníkov a ďalších jednotlivcov so skúsenosťami alebo kompetenciami v daných oblastiach. Realizácia jednotlivých akčných plánov bude viesť k zlepšeniu vo vybraných oblastiach, ktoré Komisia pre strategický rozvoj vybrala ako najdôležitejšie pre budúcnosť mesta Bardejov. Kritické oblasti sú tri: cestovný ruch a kúpeľníctvo, podnikanie a investície, ľudské zdroje a kvalita života.

Akčné plány obsahujú 12 zámerov a celkom 36 (33) cieľov (projektov). Napriek tomu, že boli formulované v samostatných pracovných skupinách, reprezentujúcich rozdielne skúsenosti a záujmy, navrhované zábery a ciele sú prepojené a navzájom sa podporujú. Takýto stav je výsledkom zodpovedného výberu kritických oblastí a odráža kvalitnú prácu pracovných skupín. Úzka vzájomná súvislosť medzi akčnými plánmi v rôznych kritických oblastiach prináša zvýšené nároky na riadenie realizačnej etapy a zároveň z nej vyplýva, že najpriaznivejšie dopady bude mať realizácia rozvojového programu v jeho plnom rozsahu.

Štruktúra programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja:

A. Cestovný ruch a kúpeľníctvo

Bardejov je prirodzeným strediskom cestovného ruchu v prešovskom kraji a významnou destináciou v rámci Slovenska, najmä vďaka Bardejovským Kúpeľom, tradícia a návštevnosť ktorých výrazne presahuje hranice štátu. Krásy mesta a jeho okolia sú dobre známe turistom a intenzívne ich vnímajú aj miestni obyvatelia. Mestská pamiatková rezervácia spolu s komplexom stavieb tvoriacich židovské suburbium, bola v roku 2000 zapísaná do Zoznamu svetového kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO. Vzhľad mesta, s jeho fotogenickým námestím a výraznými dominantami, ktorými sú historická radnica, bazilika, či zachované mestské opevnenie, sú atribúty ľahko využiteľné pre rozvoj cestovného ruchu. Kúpeľníctvo a jeho niekoľko storočná tradícia má v meste silné postavenie, zahraničná klientela kúpeľov významne zlepšuje okresnú štatistiku cestovného ruchu. Tento stručný prehľad daností tvorí potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, aký nemá k dispozícii každé porovnateľne veľké mesto na Slovensku a v strednej Európe.

Miera zapojenia týchto charakteristík do hospodárstva mesta, prínos k udržaniu existujúcich a vznik nových pracovných miest a bilancia finančných tokov miestnej ekonomiky, zodpovedá spôsobu využitia tohto potenciálu subjektami pôsobiacimi v cestovnom ruchu. Možnosti úspešného ekonomického rastu sú priamo závislé na schopnosti subjektov maximalizovať príjmy, plynúce z aktivít v cestovnom ruchu. Povedané jednoducho: hlavnou úlohou v tejto oblasti je zabezpečovať rastúci prílev turistov do mesta, dosiahnuť aby sa niekoľko dní zdržali, minuli väčší obnos peňazí, radi sa vracali a navyše pozitívnymi referenciami napomáhali rozširovať klientelu pre bardejovský „produkt“.

Z prieskumov podnikateľského prostredia aj názorov obyvateľov celkom zreteľne vyplýva, že podnikatelia, rovnako ako občania, vnímajú problém „nevyužitého potenciálu cestovného ruchu“. Znamená to, že zatiaľ čo pasívna zložka ponuky cestovného ruchu v meste už v podstate existuje a je iba otázkou, do akej miery je kompletná alebo vyžaduje ďalšiu údržbu a rozvoj, za problém sa skôr považuje zložka aktívna. Do tejto zložky patria služby pre turistov – ich šírka a ponuka, koordinácia, spolupráca a návštevnosť, kontinuálna príprava ponuky kompletných produktov pre typové cieľové skupiny návštevníkov, ale najmä pro-aktívny „predaj“ takto vytvorených bardejovských produktov cestovného ruchu. Povedané inými slovami: v dvadsiatoprvom storočí sú sice kúpele a pekné námestie výhodou, ale pre udržateľný rozvoj cestovného ruchu nestačia. Konkurenčný boj o turistov, ich opakovanú návštevnosť, spotrebu miestnych služieb a výrobkov je v súčasnej Európe veľmi tvrdý. Regióny a mestá, znevýhodnené svojou odľahlosťou a ťažkou dostupnosťou, ak majú ambíciu uspieť v dlhodobom raste návštevnosti a obľúbenosti ako turistická destinácia, musia vedieť v pozitívnom zmysle slova „prekvapiť“ prvotriednou zorganizovanosťou v cestovnom ruchu a službami, ktoré idú nad štandard konkurentov.

Kto v meste má záujem pripraviť „prekvapenie“ v podobe jasne čitateľných a dobre prepojených produktov cestovného ruchu? Sú to všetci, ktorí majú alebo budú mať zo zvýšeného cestovného ruchu príjem alebo prospech: kúpele, majitelia a prevádzkovatelia ubytovacích zariadení, reštaurácií, dopravcovia, cestovné kancelárie, poskytovatelia ďalších turistických služieb, majitelia a prevádzkovatelia atrakcií a pamiatok, ktoré si na svoju údržbu bez záujmu turistov „zarobia“ len ťažko a v konečnom dôsledku mesto, ktorého význam a popularita vzrastie, jeho obyvatelia, ktorí nájdu v cestovnom ruchu pracovné uplatnenie a všetci, ktorým prílev peňazí do miestnej ekonomiky a lepšie služby zvýšia kvalitu života. Analýza SWOT v tejto oblasti odhalila množstvo slabých stránok, ktoré bude treba programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja riešiť. Hoci kúpele a mesto Bardejov patria neodmysliteľne k sebe, ukazuje sa, že v skutočnosti toto prepojenie nie je dost' intenzívne. Návštevníci kúpeľov by mohli častejšie „oživiť“ centrum mesta, obyvatelia by mohli častejšie zavítať medzi kúpeľných hostí. Mesto má spracovanú koncepciu rozvoja cestovného ruchu na roky 2001 až 2005 a zrealizovalo sa už množstvo konkrétnych výstupov tejto koncepcie. Je však treba naďalej vytvárať aktívne spojenectvá a partnerstvá vyššie spomenutých zainteresovaných organizácií a neustále hľadať, ako je možné prilákať viac klientov kúpeľov a návštevníkov mesta, aké služby a infraštruktúra by zvýšila ich spokojnosť a ako im efektívne „naservírovať“ Bardejov ako miesto, kam sa budú vďaka príjemným a nezabudnuteľným chvíľam radi vracieť.

Globálny cieľ A: Odvetvia cestovného ruchu a kúpeľníctva budú integrálnou súčasťou miestnej ekonomiky, ich rozvoj bude založený na aktívnej ponuke kultúrno-historického a prírodného potenciálu mesta, rozširovaní a skvalitňovaní služieb.

Zámer A. 1 Marketing v cestovnom ruchu

Zabezpečiť trvalý rast počtu turistov a návštevníkov Bardejova, presvedčiť ich, že sú v meste vítaní, poskytnúť im dôvody aby v meste zostávali dlhšie, minuli viac peňazí a radi sa sem vracali.

Cieľ A.1.1 Globálna marketingová stratégia (spoločné s B.1.1)

Vypracovať (zaktualizovať a doplniť existujúcu) globálnu marketingovú stratégiu mesta vrátane jednoznačne definovaných cieľových skupín, priorít, spôsobov prezentácie a propagácie, zaviesť systém spolupráce medzi organizáciami v CR pri realizácii tejto stratégie.

Výstupy:

- dokument *Globálna marketingová a komunikačná stratégia mesta*
- vizuálny štýl Bardejova a *Grafický dizajn manuál* s pravidlami pre používanie značky Bardejova
- sada propagačných materiálov určených pre odvetvia cestovného ruchu

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Profesionálna marketingová agentúra, Podnikateľská rada a Združenie pre cestovný ruch

Zdroje:

Rozpočet mesta, sponzorovanie firiem, (možné financovanie zo štrukturálnych fondov EÚ, najmä OP ZI – opatrenie 3.3, v spolupráci s podnikateľmi SOP PS – opatrenie 1.4)

Cieľ A.1.2 Turistická internetová prezentácia mesta

Pretvoriť internetovú stránku mesta www.bardejov.sk, s cieľom dôraznejšej orientácie na návštevníkov a zabezpečenia jej výraznejšieho prepojenia na prevádzkovateľov a majiteľov služieb a zariadení cestovného ruchu. Dôraz bude kladený na jednoduchosť, aktuálnosť, ľahkú orientáciu, dostupnosť jazykových mutácií, výhľadovo zavedenie rezervačného a komunikačného systému pre organizácie v cestovnom ruchu, vrátane možnosti multi-užívateľského editovania kalendára akcií.

Výstupy:

- nová, atraktívna a aktuálna, užívateľsky príjemná internetová prezentácia mesta v šiestich jazykových mutáciách
- grafický design: stránka bude využívať novú jednotnú prezentačnú tvár mesta, v zmysle grafického manuálu, ktorý je výstupom A.1.1 = B.1.1
- povinné obsahové časti stránky: turistický sprievodca po zaujímavostiach mesta vrátane mapy; integrovaný aktuálny kalendár turisticky zaujímavých akcií; integrovaný zoznam expozícií v Bardejove a okolí, zoznam ubytovacích zariadení, zoznam poskytovateľov služieb CR – všetko vo forme databázy, prepojenej s mapou, informácie o dopravnej dostupnosti mesta všetkými druhmi dopravy. Integrovaná bude podstránka projektu Certifikácie služieb v CR a celobardejovský turistický rezervačný systém.
- povinná funkčnosť: merateľný nárast počtu návštevníkov stránok; redakčný systém – možnosť editácie a modifikácie článkov a rubriek, možnosť správy základných databáz: organizácií v CR a súvisiacich služieb, akcií a aktivít v CR s prepojením na participujúce organizácie
- správca stránok zodpovedný za aktualizáciu stránok a propagáciu poskytovateľov služieb

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Kreativ, subdodávateľ

Zdroje:

Náklady: zriaďovacie náklady z rozpočtu mesta

Správca (prevádzkové náklady): v rámci A.3.2 Profesionálny manažér pre CR zo sponzoringu firiem, poplatkov za registráciu a pod.

Cieľ A.1.3 Vnútrotný imidž: mesto s otvorenou náručou pre turistov

Zrealizovať informačnú kampaň o cestovnom ruchu, zaviesť trvalú verejnú diskusiu o cestovnom ruchu, jeho prínosoch a aktivitách v Bardejove, zabezpečiť spätnú väzbu, reakciu na podnety obyvateľov, realizovať trvalý program osvetu a výchovy k pozitívnemu prístupu k návštevníkom mesta.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> informačná kampaň, logo Bardejov „turistická destinácia“ z globálnej marketingovej stratégie a dizajn manuálu kontaktné miesto pre verejnú diskusiu – Internet, Bardejovská televízia
Zodpovednosť:	ZPCR HŠ
Spolupráca:	Mesto Bardejov, Bardejovská televízia
Zdroje:	BTV a prevádzkové rozpočty OSAI a ZPCR HŠ, príspevky sponzorov

Cieľ A.1.4 Vonkajšie vzťahy

Intenzívne a systematicky zapojiť mesto do existujúcich a nových „vonkajších vzťahov“ s partnerskými mestami, inštitúciami a organizáciami - výber a príprava účasti mesta na prezentačných veľtrhoch, aktívna účasť v Združení slobodných kráľovských miest (Levoča, Stará Ľubovňa, Kežmarok, Bardejov), v projekte Project Tourism Europe, organizovanie prezentačných dní Bardejova pre predajcov v CR a pod.

(Cieľ je spoločný s cieľom B.1.2 v oblasti Podnikanie a investície.)

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> osoba v rámci „Oddelenia stratégie a investícií“, zodpovedná za monitoring výsledkov spolupráce s partnerskými mestami, vrátane pravidelnej výmeny informácií v oblasti cestovného ruchu a podnikania informácie o spolupráci s partnerskými mestami a harmonogram na www.bardejov.sk v sekcii vonkajšie vzťahy pravidelne aktualizovaná databáza kontaktov na osoby v inštitúciách, ktoré môžu pre Bardejov predstavovať zdroje finančné, odborné, vedomostné alebo podnikateľské a prispievať k realizácii rozvojových aktivít v rámci mesta 2-krát ročne recipročne organizované pracovné návštevy podnikateľských misií v partnerských mestách riadenie a zameranie návštev organizované podnikateľskou radou daňová resp. poplatková výhoda pre podnikateľov, ktorí budú využívať na svojich firemných materiáloch značku mesta
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	ZPCR HŠ, ČPK, Podnikateľská rada, Rozvojová agentúra horného Šariša
Zdroje:	Prevádzkový rozpočet mesta, sponzoring, ponuky partnerských miest

Zámer A.2 Prepojenie mesta a kúpeľov

Zabezpečiť výraznejšie prepojenie a intenzívnejšiu interakciu mesta a kúpeľov, s cieľom rozšíriť a obohatiť ponuku možností trávenia času kúpeľných hostí a sprístupniť kúpele aj obyvateľom a mimokúpeľným návštevníkom mesta.

Cieľ A.2.1 Mestská turistická informačná kancelária v kúpeľoch

Otvoriť v Bardejovských kúpeľoch mestskú turistickú informačnú kanceláriu, ktorá bude kúpeľným hosťom poskytovať servis v oblasti doplnkových turistických aktivít nadväzujúcich na kúpeľný pobyt.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> turistická informačná kancelária v kúpeľoch, počas sezóny otvorená každý deň v týždni škála služieb poskytovaná kanceláriou turistom a kúpeľným hosťom informácie pre vyhodnocovanie kontaktu s turistami a efektivity fungovania kancelárie, vrátane zberu štatistických informácií o cestovnom ruchu v meste
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Bardejovské Kúpele, a.s., Turistická informačná kancelária v Bardejovských kúpeľoch
Zdroje:	Zriadenie: štrukturálne fondy EU – SOP PS, opatrenie 2.1.; prevádzka: rozpočet mesta

Cieľ A.2.2 Revitalizácia obchodného centra v kúpeľoch

Zrekonštruovať a prostredníctvom predaja alebo prenájmu plôch na komerčné využitie oživiť schátralé obchodné centrum v Bardejovských Kúpeľoch, ktoré je vo vlastníctve mesta. Hľadať možnosti financovania projektu z vonkajších zdrojov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zastupiteľstvom mesta schválená odbornou spracovaná vízia pre budúce využitie objektu obchodného centra v kúpeľoch, vrátane návrhu na spôsob správy objektu ▪ majetkovo vysporiadané vzťahy, pripravený technický projekt rekonštrukcie, stavebné povolenie, zabezpečené financovanie ▪ zrekonštruovaná stavba a funkčné obchodné centrum so stálym minimálne 80% prenájomom priestorov podnikateľom
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Správca majetku
Zdroje:	Rozpočet mesta, budúce príjmy z nájmu

Cieľ A.2.3 Rekonštrukcia chodníka kúpele – mesto

Zrekonštruovať cestu pre peších a cyklistov medzi centrom Bardejova a kúpeľami, vrátane odpočívadiel, osvetlenia a nevyhnutného mobiliáru pre uľahčenie a spríjemnenie rekreačnej pešej a cyklistickej komunikácie medzi kúpeľami a mestom, hľadať možnosti financovania projektu z vonkajších zdrojov.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ financovanie technického projektu ▪ realizácia rekonštrukcie chodníka ▪ vyššia intenzita a kvalita pešej a cyklistickej komunikácie medzi kúpeľami a mestom
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Bardejovské Kúpele, a.s.
Zdroje:	rozpočet mesta a vonkajšie zdroje, najmä štrukturálne fondy EÚ – SOP PS, opatrenie 2.1

Cieľ A.2.4 Rekonštrukcia chodníkov v kúpeľoch

Postupne zrekonštruovať chodníky a cesty na území Bardejovských Kúpeľov, za účelom kultivácie prostredia pre kúpeľných hostí aj obyvateľov mesta, prichádzajúcich do kúpeľov za odpočinkom, kultúrou alebo zábavou.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ harmonogram rekonštrukcií a projektová príprava ▪ postupne rekonštruované siete chodníkov v kúpeľoch – napr. 4 km ročne
Zodpovednosť:	Bardejovské Kúpele a.s.
Spolupráca:	Mesto Bardejov
Zdroje:	Rozpočet Bardejovských Kúpeľov, a.s., rozpočet mesta

Zámer A.3 Služby v cestovnom ruchu

Vytvoriť sieť kvalitných, dobre prepojených a efektívne koordinovaných služieb a aktivít v cestovnom ruchu, podporenú fungujúcim organizačným a inštitucionálnym zázemím.

Cieľ A.3.1 Partnerstvo pre CR

Vytvoriť v meste trvalé a funkčné partnerstvo medzi hlavnými aktérmi cestovného ruchu za účelom komunikácie, vzájomnej informovanosti a koordinácie aktivít, s cieľom zmeniť Bardejov na jedinečnú a obľúbenú turistickú destináciu v rámci Slovenska.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ identifikácia osôb, organizácií a inštitúcií v Bardejove s vplyvom na cestovný ruch ▪ pravidelná komunikácia medzi hlavnými aktérmi v oblasti CR za účelom monitoringu realizácie rozvojového programu v oblasti cestovného ruchu a kúpeľníctva, aktualizácia jeho častí, týkajúcich sa cestovného ruchu; koordinácia akcií, vývoj prepojených konkrétnych produktov CR
Zodpovednosť:	ZPCR HŠ
Spolupráca:	Mesto Bardejov
Zdroje:	Prevádzkový rozpočet ZPCR HŠ; priestory pre stretávanie môže poskytnúť mesto

Cieľ A.3.2 Profesionálny manažér cestovného ruchu

Vytvoriť v meste pracovné miesto koordinátora aktivít cestovného ruchu za účelom zabezpečiť realizáciu úloh strategického plánu v oblasti cestovného ruchu a kúpeľníctva, podpora Partnerstva pre cestovný ruch a koordinácia širších vzťahov v oblasti cestovného ruchu.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoznačne určená osoba, zodpovedná za koordináciu aktivít v CR v Bardejove, s prideleným rozpočtom a popisom činností ▪ manažér, zodpovedný za komunikáciu s partnermi v oblasti CR, príprava projektov v oblasti CR pre financovanie z vonkajších zdrojov ▪ realizácia a správa marketingovej a komunikačnej stratégie pre oblasť CR
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	ZPCR HŠ, CPK
Zdroje:	Rozpočet mesta

Cieľ A.3.3 Certifikácia služieb v CR

Vytvoriť, propagovať a zaviesť systém štandardov kvality u poskytovateľov ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb cestovného ruchu, za účelom zabezpečenia takého servisu pre turistov a návštevníkov mesta, ktorý sa stane impulzom a motiváciou pre ich opätovnú návštevu.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednoduchý a zrozumiteľný systém certifikácie služieb v CR s manuálom pre poskytovateľov lektorským zabezpečením a kurzom pre záujemcov ▪ certifikačná autorita – komisia ▪ dobrá propagácia systému medzi potenciálnymi držiteľmi certifikátu v rámci Bardejova ▪ každoročne dve kolá certifikácie – nábor, kurzy, asistencia pri zavádzaní, kontrola komisií – proces certifikácie, udelenie certifikátu raz ročne – odovzdanie primátorom na akcii Bardejovský/á podnikateľ/ka roka
Zodpovednosť:	ZPCR HŠ
Spolupráca:	Mesto Bardejov, Bardejovská televízia, médiá
Zdroje:	Rozpočet ZPCR HŠ, sponzori, štrukturálne fondy EÚ – SOP PS, opatrenie 2.2.; školenia: SOP LZ, vyhlásenie certifikácie – rozpočet mesta, poplatky účastníkov za certifikáciu

Cieľ A.3.4 Využitie potenciálu Šarišského múzea na rozvoj CR

Šarišské múzeum aktívne ponúkne svoje expozície a pripraví program ich oživenia a využitia pre turistov a obyvateľov mesta.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ okrem klasickej prehliadky jednotlivých expozícií podľa požiadaviek CK „oživenie“ priestorov (radnice, prírodných vied, expozície ikon, národopisu a skanzenu)
Zodpovednosť:	Šarišské múzeum
Spolupráca:	Mesto Bardejov, Bardejovské Kúpele a.s.
Zdroje:	Rozpočet mesta, VÚC, príspevok Bardejovských Kúpeľov

Zámer A.4 Infraštruktúra pre cestovný ruch

Rozšíriť, doplniť a skvalitniť infraštruktúru pre cestovný ruch, tak aby uspokojovala širokú škálu návštevníkov a turistov, od tých, ktorí do Bardejova prichádzajú za regeneráciou až po príležitostných turistov alebo pracovne cestujúcich.

Cieľ A.4.1 Oživenie Radničného námestia

Vytvoriť plán organizácie aktivít na námestí: zaviesť animácie, pouličné atrakcie, pravidlá pre vzhľad terás občerstvovacích zariadení, organizovať sezónnu a tématickú výzdobu námestia, obnoviť tradície mestských trhov, pripraviť každoročný viacdrojový rozpočet špeciálne pre akcie na námestí.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ celoročné využitie námestia, ako miesta stretávania sa, zábavy, relaxácie, konania významných nadregionálnych akcií, jarmokov, koncertov a pod. ▪ zodpovedná osoba alebo organizácia za naplnenie tohoto cieľa, rozpočet na projekt živého námestia ▪ celoročný harmonogram akcií na námestí, včasná a intenzívna propagácia akcií v rámci a
-----------------	--

- mimo mesta
  - odstránenie miestnych legislatívnych zábran voľného využitia námestia
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
Spolupráca: Firmy na námestí, organizátori akcií
Zdroje: Rozpočet mesta, vstupné na akcie, poplatky z prevádzky stánkov a obchodov na námestí

Cieľ A.4.2 Architektonická vízia širšieho centra mesta

Spracovať architektonickú víziu širšieho centra mesta a na jej základe vytvoriť harmonogram postupnej realizácie zmien a obnovy vonkajšieho centra mesta s prioritami najmä na vstupoch do MPR.

- Výstupy:**
- architektonická vízia s cieľom: postupnými úpravami pretvoriť "predmestia" a priestory v bezprostrednom kontakte s MPR tak, aby boli eliminované hmotové a architektonické disproporcie
  - analýza mestských priestorov a zadefinovanie kolíznych miest z hľadiska funkčného, vizuálneho a pod. Určenie dôležitosti jednotlivých zásahov
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
Spolupráca: Externí projektanti
Zdroje: Rozpočet mesta, vonkajšie zdroje

Cieľ A.4.3 Program „čistý Bardejov“

Vytvoriť, propagovať a zrealizovať program „čistý Bardejov“, cieľom ktorého bude zapojiť do trvalej údržby mesta obyvateľov, majiteľov a nájomcov objektov v meste, identifikovať (napr. formou súťaže) najviac vnímané „špatiče“ mesta, stanoviť priority a pripraviť harmonogram ich odstraňovania, zabezpečiť celej akcii mediálnu podporu. (ďalej viď cieľ C.1.2)

- Výstupy:**
- čisté a upravené priestranstvo pred obytnými domami, rodinnými domami, firmami a ostatnými organizáciami
  - čisté a pravidelne udržiavané verejné priestranstvá a komunikácie
  - pravidelne udržiavaná zeleň v meste
  - balkóny a okná obytných domov plné kvetov
  - zlepšený vzťah občanov k mestu a vlastnému okoliu
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
Spolupráca: Komunitná nadácia Bardejova, BAPOS, BTV
Zdroje: rozpočet mesta, BAPOS, náklady na propagáciu a režijné náklady, prevádzkové náklady: navýšenie rozpočtu BAPOS-u

Cieľ A.4.4 Orientačný systém pre návštevníkov mesta

Na vstupoch do mesta inštalovať navigačné prvky pre návštevníkov mesta – informačné a inzertné tabule s mapou mesta (možnosť umiestnenia reklamy), s vyznačením turisticky podstatných objektov, so základnými informáciami a systémom orientácie v meste.

- Výstupy:**
- jednoznačne označené a identifikované vstupy do mesta
  - ľahká orientácia pre turistov v meste – mapy - s vizuálne zjednoteným dizajnom
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
Spolupráca: ZPCR HŠ, SPŠ a OU
Zdroje: Rozpočet mesta

Cieľ A.4.5 Ochrana pamiatkového fondu

Realizáciou vhodných opatrení a podporou pozitívnych aktivít zabezpečiť maximálne možné zachovanie autentických súčastí územia, ktoré sú nositeľmi pamiatkových hodnôt.

- Výstupy:**
- ochrana pamiatok v súlade s požiadavkami UNESCO
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
Spolupráca: KPÚ Prešov
Zdroje: Rozpočet mesta, KPÚ, štrukturálne fondy SOP PS, opatrenie 2.1, finančný nástroj podľa Dohody medzi krajinami EHP a Nórskeho kráľovstva na roky 2004–2009

B. Podnikanie a investície

Najpálčivejším problémom dnešného Bardejova je fenomén vysokej nezamestnanosti, čo potvrdzujú objektívne údaje úradu práce a štatistiky a výsledky prieskumu názorov obyvateľov a prieskumu podnikateľského prostredia, z ktorých vyplynulo, že nezamestnanosť považujú za kľúčový problém aj obyvatelia a zástupcovia podnikateľov.

Nedostatočná tvorba nových pracovných miest, nízka kúpna sila miestnych obyvateľov, nízka konkurencieschopnosť miestnych stredných a malých podnikov, nedostatočný prístup k financovaniu a podporným programom a podobne, sú navzájom súvisiace problémy, ktoré si zaslúžia pozornosť volených aj menovaných predstaviteľov mesta, jeho inštitúcií aj podnikov. Ich riešenie sa logicky stalo ťažiskovou osou rozvojového plánu Bardejova.

Pre udržateľnosť rozvoja miestnej ekonomiky je žiadúce, aby nové pracovné miesta, ktoré budú dlhodobou znížovať nezamestnanosť, vznikali skôr v súkromnom sektore, pretože zvyšujú územnú daňovú výťažnosť a zároveň „zdravo“ znižujú relatívnu závislosť mesta na inštitucionálnych investíciách verejného sektoru.

Kľúčom k tvorbe takýchto pracovných miest sú nové podnikové investície, ktoré sú z pohľadu mesta v podstate dvojakého druhu: 1) nové vonkajšie investície (slovenských alebo zahraničných firiem), ktoré uskutočnia spoločnosti doposiaľ v Bardejove nepodnikajúce, s predpokladom skokového nárastu zamestnanosti, transféru nových technológií, systémov riadenia, výrobných postupov atď., v najlepšom prípade spojené s prístupom na nové trhy. Povedané inými slovami: bude vhodné do mesta lákať exportne orientované firmy, ktoré sem prídu za faktormi produkcie (ako napr. za dostupnou a kvalifikovanou pracovnou silou, pripravenými pozemkami a priestormi pre podnikanie alebo za potenciálnymi poskytovateľmi vstupov, komponentov a služieb), pretože tie, ktoré prídu za účelom využitia potenciálu miestneho trhu vo väčšine prípadov nie je nutné aktívne lákať. 2) tzv. vnútorné investície firiem, ktoré už v meste pôsobia a ktorých úspešný rozvoj núti zvyšovať objem výkonov, čo má opäť dopad na potrebu zavádzania nových technológií, rozširovanie priestorov, modifikáciu doterajších výrobných postupov na jednej strane a nábor nových zamestnancov na strane druhej. Dá sa predpokladať, že prípadný príchod nových firiem vytvorí dopyt po subdodávkach, ktoré budú pre miestne firmy zaujímavou podnikateľskou príležitosťou, čo môže prispieť aj k vzniku úplne nových firiem. Takéto „prírastkové“ zvyšovanie zamestnanosti je za jednotlivé firmy možno menej viditeľné, ale v súčte nie zanedbateľné – v rámci prieskumu podnikateľského prostredia 20 bardejovských podnikov ohlásilo pre rok 2004-2005 investície do rozšírenia výroby alebo poskytovania služieb v celkovej hodnote okolo pol miliardy slovenských korún. Tieto investície vytvoria alebo zachovajú takmer 800 pracovných miest, čo sa vzhľadom k približne jedenásttisícovej ekonomicky aktívnej populácii nedá považovať za zanedbateľné.

Akčný plán pre kritickú oblasť podnikanie a investície bude stimulovať vyššie popísaný proces vytváraním fyzických a systémových podmienok pre lokalizáciu nových vonkajších investícií a aktívnou ponukou výhod podnikania v Bardejove pre potenciálnych vonkajších investorov. Ďalej sa zameria na zabezpečenie maximálnej dostupnosti relevantných informácií a podnikateľských služieb¹ pre všetkých, ktorí v meste už dnes podnikajú, investujú a vytvárajú nové pracovné miesta, na vytvorenie podnikateľského prostredia, podporujúceho vznik nových podnikov, stimulovanie dodávateľských prepojení miestnych firiem s novými prichádzajúcimi investormi. K realizácii týchto zámerov bude nevyhnutné využiť nielen zdroje, ktoré existujú priamo v meste, ale aj regionálne a celoštátne dostupné inštitucionálne a finančné zdroje, ktoré môžu výrazne zvýšiť účinnosť tohto úsilia.

Rozvoj podnikania a prílev investícií však nie je možné riešiť izolovane, bez opatrení v oblasti ľudských zdrojov alebo dopravnej a technickej infraštruktúry. Situácia a pokrok v týchto oblastiach ovplyvňuje, ako ľahko alebo obtiažne súkromný sektor realizuje svoje rozvojové zámery, vytvára nové pracovné miesta, zvyšuje kúpnu silu miestnych obyvateľov a v konečnom dôsledku ovplyvňuje kvalitu života, ktorú mesto Bardejov ponúka svojim občanom.

¹ Prevažná časť miestnych podnikov by podľa prieskumu podnikateľského prostredia uvítala nasledovné formy podpory a asistencie: pravidelné informácie o rozvojových zámeroch mesta, budovanie priemyselných parkov, zriadenie podnikateľského inkubátora, informácie o pripravovaných verejných zákazkách a účasť podnikov na tvorbe rozvojových plánov mesta.

Globálny cieľ: Bardejov využije zručnosti a kvalifikáciu pracovnej sily k prilákaní výrobných, exportne orientovaných investícií v odvetviach ľahkého spracovateľského priemyslu s vyššou pridanou hodnotou, ktoré budú vhodne diverzifikovať miestnu ekonomiku, priamo vytvoria nové pracovné miesta a budú príležitosťou pre rozvoj bardejovských malých a stredných podnikov.

Zámer B.1 Vonkajšie vzťahy a marketing

Vytvoriť vonkajší pozitívny imidž Bardejova ako ideálneho miesta pre podnikanie, aktívne ponúkať príležitosti podnikania v meste novým výrobným investorom v perspektívnych odvetviach, s cieľom dosiahnuť trvalý rast ekonomiky mesta.

Cieľ B.1.1 Globálna marketingová stratégia (prepojenie s A.1.1.) - podnikanie

Pripraviť marketingovú stratégiu mesta s ucelenou ponukou Bardejova, ako miesta pre podnikanie – zhrmaždiť informácie, pripraviť marketingové materiály (elektronická forma, tlačaná forma, audio-video, a pod.) v rôznych jazykových mutáciách (česky, rusky, anglicky, nemecky, ...), vrátane určenia spôsobov ich využitia. Zabezpečiť viacdrojové financovanie. Identifikovať cieľové odvetvia (vyššia pridaná hodnota, moderné technológie, ...), definovať „nevhodné“ činnosti pôsobiace proti imidžu kúpeľného mesta (neekologická a ťažká výroba), zostaviť kontakty na zahraničné firmy na Slovensku v Česku a Poľsku (napr. tie, v ktorých pracujú Slováci z regiónu), zrealizovať direct-mailingovú kampaň, zorganizovať návštevy primátora a zástupcov bardejovských podnikateľov vo významných zahraničných firmách na Slovensku, s cieľom podporiť podnikanie v Bardejove, prilákať do mesta nové investície, a pod.

Výstupy:

- dokument *Globálna marketingová a komunikačná stratégia mesta*
- vizuálny štýl Bardejova a *Grafický dizajn manuál* s pravidlami pre používanie značky Bardejova
- databáza podnikateľských nehnuteľností (viď B.4.2) a sada nástrojov a marketingových materiálov pre investorov
- mailingová kampaň na investorov nasledovaná telefonátmi a návštevami
- súbor propagačných materiálov určených pre odvetvia cestovného ruchu

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Podnikateľská rada a Združenie pre cestovný ruch, profesionálna marketingová agentúra

Zdroje:

Rozpočet mesta, sponzoring firem, (možné financovanie zo štrukturálnych fondov EÚ, najmä OP ZI – opatrenie 3.3, v spolupráci s podnikateľmi SOP PS – opatrenie 1.4)

Cieľ B.1.2 Vonkajšie vzťahy

Zapojiť mesto intenzívne a systematicky do existujúcich a nových „vonkajších vzťahov“ s partnerskými mestami (prehodnotiť doterajšiu spoluprácu a výsledky) s cieľom zabezpečiť podnikateľskú spoluprácu a vznik aliancií, ktoré umožňujú ďalší rozvoj bardejovských firiem – podnikateľské misie v partnerských mestách a na hospodárskych komorách, návštevy podnikateľov v Bardejove, zapojenie do podobných akcií v rámci kraja, a pod. (Cieľ je spoločný s s A.1.4 v oblasti cestovný ruch a kúpeľníctvo.)

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osoba v rámci novovytvoreného oddelenia pre stratégie a investície, zodpovedná za monitoring výsledkov spolupráce s partnerskými mestami, vrátane pravidelnej výmeny informácií v oblasti cestovného ruchu a podnikania ▪ informácie o spolupráci s partnerskými mestami a harmonogram na www.bardejov.sk v sekcii vonkajšie vzťahy ▪ pravidelne aktualizovaná databáza kontaktov na osoby v inštitúciách, ktoré môžu pre Bardejov predstavovať zdroje finančné, odborné, vedomostné alebo podnikateľské a prispievať k realizácii rozvojových aktivít v rámci mesta ▪ 2-krát ročne recipročne organizované pracovné návštevy podnikateľských misii v partnerských mestách ▪ riadenie a zameranie návštev organizované podnikateľskou radou ▪ daňová resp. poplatková výhoda pre podnikateľov, ktorí budú využívať na svojich firemných materiáloch značku mesta
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	ZPCR HŠ, CPK, Podnikateľská rada
Zdroje:	Prevádzkový rozpočet mesta, sponzoring, ponuky partnerských miest

Zámer B.2 Priaznivé podnikateľské prostredie

Založiť trvalé partnerstvo verejného a súkromného sektoru, s cieľom vytvoriť v meste priaznivé podnikateľské prostredie a atmosféru, ktorá bude motivovať k podnikaniu a prispeje k zlepšeniu vnímania podnikateľov v spoločnosti.

Cieľ B.2.1 Podnikateľská rada

Vytvoriť Podnikateľskú radu, ktorá bude pôsobiť v meste ako poradný zbor primátora a mesta v otázkach podnikania, investícií a ekonomického rozvoja a ako trvalá platforma pre komunikáciu a výmenu informácií a názorov medzi podnikateľmi a medzi verejným a súkromným sektorom. Podnikateľská rada bude tiež organizovať tematické stretnutia – spolupráca so školami, s úradom práce a pod.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ skupina významných podnikateľov, ktorá sa bude pravidelne stretávať s vedením mesta a diskutovať o rozvojových zámeroch, aktuálne reagovať na vývoj trhu práce, ▪ skupina podnikateľov, ktorá bude reagovať na zámery mesta, pomáhať pri realizácii rozvojových aktivít a koordinácii realizácie strategického plánu v oblasti podnikania a investícií
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	CPK, Slovenská živnostenská komora, MSP
Zdroje:	Rozpočet MsÚ, sponzoring podnikateľov

Cieľ B.2.2 Bardejov – mesto, ktoré si váži podnikateľov

Každý rok zorganizovať verejnú súťaž „Bardejovský podnikateľ roka“ s najrôznejšími kategóriami (podnikateľ, podnikateľka roka, firma s najvyšším nárastom obratu, počtu zamestnancov, najväčšia investícia, inovačný podnikateľský projekt roka, cena primátora za ekonomický prínos, cena za zavádzanie e-technológií, cena za export, cena za kvalitu, bardejovský produkt roka, úspešný začínajúci podnik, odvetvové disciplíny – cestovný ruch a kúpeľníctvo a pod.), mediálne propagovať súťaž (napr. pravidelné profily úspešných bardejovských podnikov, podnikateľských zámerov a inovácií v miestnych médiách) a na záver roku usporiadať spoločenský večer pre mesto a podnikateľov so slávnostným vyhlásením ocenení.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ každoročne udelených 5 – 10 ocenení mesta podnikateľom za prínos k rozvoju mesta ▪ každoročne usporiadaná celomestská spoločenská akcia - večera pre zástupcov mesta a bardejovských podnikateľov
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	CPK, Podnikateľská rada, Partnerstvo pre CR, Bardejovská televízia
Zdroje:	Sponzoring a rozpočet mesta

Zámer B. 3 Podnikateľský servis

Zaviest', doplniť a koordinovať v meste štruktúru služieb a informačný servis pre podnikateľov, s cieľom zlepšiť prístup k informáciám, zdrojom a technickej asistencii a tým podnietiť rast podnikov a motiváciu k tvorbe pracovných miest.

Cieľ B.3.1 Odbor stratégie a investícií

Vytvoriť v rámci štruktúry MsÚ Bardejov nový profesionálny útvar, zameraný na ekonomický rozvoj, s cieľom zabezpečiť odborné kapacity najmä pre: realizáciu a riadenie rozvojového programu a akčného plánu v oblasti podnikania a investícií, marketingu a koordinácie prípravy projektov a žiadostí pre financovanie z vonkajších zdrojov. Dôraz bude kladený na merateľnosť výsledkov a prínosov nového odboru.

Výstupy:

- nový odborne obsadený odbor na MsÚ (napr. Oddelenie stratégie a investícií), ktorý sa bude trvale zaoberať riadením realizácie rozvojového plánu mesta; riadením vzťahov s podnikateľskou komunitou v meste a s potenciálnymi investormi;
- odbor, ktorý bude mať v náplni koordináciu aktivít v meste v oblasti cestovného ruchu; prípravu rozvojových projektov a koordináciu realizácie; zabezpečovanie financovania týchto projektov, najmä z vonkajších zdrojov

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Mestská rada, Mestské zastupiteľstvo

Zdroje:

Prevádzkový rozpočet mesta

Cieľ B.3.2 Podnikateľský informačný servis

Spracovať informačný systém s väzbou na www.bardejov.sk, ktorý bude obsahovať otvorenú a aktualizovanú databázu podnikateľov, databázu podnikateľských nehnuteľností, bude miestom pre získanie informácií o zdrojoch a programoch pre podnikateľov a pre kontakty na miestne aj regionálne firmy a združenia, poskytovať doplnkové informačné a poradenské služby. Informácie zo systému budú slúžiť okrem iného ako vstup pre tvorbu marketingovej ponuky Bardejova pre podnikateľov (cieľ B.1.1).

”

Výstupy:

- aktualizovaný server www.bardejov.sk (náväznosť na A.1.2)

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Kreativ, CPK

Zdroje:

Rozpočet mesta, poplatky od registrovaných

Zámer B.4 Infraštruktúra pre podnikanie

Pripraviť fyzické podmienky a infraštruktúru pre rozvoj podnikania v meste, vrátane pozemkov a objektov, investícií do dopravy a modernej informačnej infraštruktúry pre efektívne zapojenie miestnych podnikov do novej globálnej ekonomiky.

Cieľ B.4.1 Podnikateľský inkubátor

Pripraviť projekt zriadenia „podnikateľského inkubátora“, ktorý bude poskytovať priestory a služby začínajúcim podnikateľom v meste, najmä v perspektívnych technologických odvetviach. Zabezpečiť vonkajšie zdroje pre financovanie vzniku a štart inkubátora.

Výstupy:

- technický projekt na rekonštrukciu vybraného objektu pre podnikateľský inkubátor
- zrekonštruovaný objekt s infraštruktúrou, vrátane kancelárskych priestorov a vybavenia
- poradenstvo a služby inkubátora
- inkubátor obsadený firmami, ktoré tvoria nové pracovné miesta

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov, CPK

Spolupráca:

BAPOS, CPK, RPIC Prešov

Zdroje:

Štrukturálne fondy EÚ - SOP PS, opatrenie 1.2.

Cieľ B.4.2 Databáza podnikateľských nehnuteľností

Vytvoriť pasportizáciu podnikateľských nehnuteľností v meste a pripraviť ju ako vstup do podnikateľského informačného systému B.3.2 a do ponuky konkrétnych podnikateľských príležitostí v rámci marketingových materiálov mesta B.1.1.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dohoda o spolupráci s podnikateľskou radou (spôsob a druh informácií do databázy podnikateľských nehnuteľností) ▪ určený pracovník z Oddelenia správy majetku mesta na prípravu a údržbu databázy ▪ pasporty spracované k jednotlivým podnikateľským nehnuteľnostiam v meste ▪ software a hardware pre databázu – viď B.3.2
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Podnikateľská rada, CPK, Katastrálny úrad Prešov, Bardbyt, s.r.o.
Zdroje:	Rozpočet mesta, sponzoring Podnikateľskej rady

Cieľ B.4.3 Príprava plôch pre podnikanie

V územno-plánovacom procese pripraviť nové plochy pre investorov, zrealizovať projekt výstavby priemyselnej zóny v Bardejove, prostredníctvom cieleného marketingu zabezpečiť jej naplnenie firmami, ktoré v Bardejove vytvoria nové pracovné miesta a budú vhodne dopĺňať a diverzifikovať miestnu ekonomiku.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pripravené voľné plochy pre investorov ▪ rezerva v územnom pláne pre nové podnikateľské plochy ▪ postupná realizácia konkrétnych podnikateľských zámerov na konkrétnych pozemkoch ▪ vznik nových pracovných miest
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Externí projektanti
Zdroje:	Rozpočet mesta, štrukturálne fondy EÚ – SOP PS – opatrenie 1.2

Cieľ B.4.4 Stavebno-technický stav komunikácií

Zvýšiť kvalitu a bezpečnosť dopravy v meste pre obyvateľov aj súkromný sektor, zlepšením stavebno-technického stavu komunikácií v majetku mesta a pôsobením na ostatných majiteľov komunikácií, aby realizovali investície, s cieľom zabezpečiť plynulú a bezpečnú dopravu v meste.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ analýza kritických miest – v spolupráci s políciou ▪ priority a harmonogram odstraňovania závad ▪ dohoda o postupe s investormi - financovanie a realizácia
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Mesto – BAPOS, OPZ SR DI
Zdroje:	Rozpočet mesta, VÚC, štátu

C. Kvalita života a ľudské zdroje

Kvalita života je bežne používaný termín na vyjadrenie spokojnosti občanov so základnými podmienkami, ktoré im mesto ponúka na uspokojenie ich primárnych a sekundárnych potrieb. V širšom slova zmysle pod týmto termínom rozumieme aj ponuku pracovných príležitostí, bývania, dostupnosť obchodov a služieb, ale aj dopravnú dostupnosť a obslužnosť, možnosti vzdelávania, kultúrneho, športového a spoločenského vyžitia a tiež príležitosti k sebarealizácii.

Problém kvality života v Bardejove sa dá zjednodušene a s rezervou opísať ako problém „začarovaného kruhu“: vysoká nezamestnanosť, nízke platy a s tým spojená nízka kúpna sila, je dôvodom malého dopytu po službách a ostatných atribútoch kvalitného života; malý dopyt je príčinou menšej ponuky služieb a nedostatku investícií do rozvoja ich kvality; mnohí nemajú prácu, sú apatickí a pasívni, iní nemajú dostatok príležitostí k vlastnej sebarealizácii a vyžitiu sa, čo spôsobuje rozširovanie „televíznej kultúry“, slabý spoločenský život, nízku angažovanosť a záujem o veci verejné, o vzájomný kontakt. Dôsledkom je mŕtve centrum mesta po zatváracích hodinách a nedostatok vyžitia pre mladých a aktívnych ľudí. Zároveň ale, tí istí, pasívni alebo neuspokojení ľudia sú pracovnou silou pre miestne podniky. Ak sú nespokojní s kvalitou života, pasívni, ak mladí unikajú z mesta unikajú a nemajú tendenciu sa po ukončení vysokoškolského štúdia vracieť, dá sa predpokladať, že ani produktivita ich práce a teda ani konkurencieschopnosť miestnych firiem nie je taká, aby zabezpečila dynamický rast a tvorbu nových a kvalitných pracovných miest. To je príčinou stagnácie alebo len pomalého rozvoja a vyššej nezamestnanosti, nízkych plátov, ktoré musia nahrádzať rezervy v produktivite²; nízkej kúpnej sile, nízkeho dopytu po službách, atď.

Výrazné zlepšenie v tejto kritickej oblasti je do veľkej miery vyústením úsilia realizácie projektov v oblastiach *Podnikanie a investície* a *Cestovný ruch a kúpeľníctvo*. Kľúčom k otvoreniu vyššie popísaného kruhu je vznik nových pracovných miest, tlak na kvalitu a s tým spojené rastúce ohodnotenie práce, prísun prostriedkov do miestnej ekonomiky vďaka vyšším príjmom z cestovného ruchu a pod.

Ak hovoríme o kvalite života a ľudských zdrojoch, samozrejme tým nemáme na mysli iba občanov v produktívnom veku. Stárnutie populácie prináša vyššie nároky na sociálne zabezpečenie a zdravotnú starostlivosť. Napriek tomu, že bardejovská populácia je mladšia než slovenská populácia celkovo, (viď *Profil mesta - strom života*) predpokladá sa, že v priebehu niekoľkých rokov dôjde k významnému presunu obyvateľov zo skupiny produktívneho do dôchodkového veku. Pohľad na dolnú časť stromu života je pritom neradostný: pri sčítaní obyvateľov v roku 2001 žilo v Bardejove najviac mladých v skupine 15-19 rokov, každá ďalšia mladšia veková skupina (v päťročných intervaloch) je menej a menej početná.

Súčasťou kvality života je aj pocit bezpečnosti obyvateľov mesta, rešpektovanie zákonov a pravidiel, aj to, ako vedia ľudia spolunažívať. Patria sem tiež medziľudské vzťahy, ochota pomáhať si, otvorenosť miestnej spoločnosti voči iným národnostiam, etnikám, vierovyznaniam a názorom. Mesto tvoria predovšetkým ľudia, bude prosperovať iba ak sa im bude dobre dariť, ak v ňom budú radi žiť a budú na svoje mesto hrdí.

Rozvojový plán bude hľadať vyváženosť medzi opatreniami v oblasti ekonomickej a sociálnej tak, aby na jednej strane obyvateľom zabezpečil prácu a na druhej strane prispieval ku kultivácii prostredia pre život a vzťahov medzi ľuďmi. Akčný plán pre oblasť kvality života a ľudských zdrojov si preto dáva za cieľ nielen vytvárať podmienky pre všestranné vyžitie obyvateľov, ale aj motiváciu k aktívnemu prístupu k životu, rozvíjanie otvorenosti, tolerancie a porozumenia a zdravý patriotizmus, z ktorého bude mesto aj v budúcnosti môcť ťažiť.

² Z prieskumu podnikateľského prostredia vyplýva, že v Bardejove sú aj stredne veľké firmy v tradičných odvetviach, kde sa celoročný predaj prepočítaný na zamestnanca pohybuje iba okolo 130 tisíc slovenských korún!

Globálny cieľ: Mesto bude poskytovať širokú ponuku vzdelávania a príležitostí pre aktívne trávenie voľného času mladých a vzdelaných ľudí, rovnako ako aj všetkých ostatných skupín obyvateľov; bude motivovať k aktívnemu prístupu k životu, rozvíjať otvorenosť, toleranciu a zdravý patriotizmus

Zámer C.1 Aktívny prístup k životu

Motivovať obyvateľov mesta k aktívnemu prístupu k životu, u všetkých vekových skupín podporovať a rozvíjať pozitívne postoje, zdravý lokálpatriotizmus a pocit spolupatričnosti s mestom.

Cieľ C.1.1 Program „aktívny Bardejov“

Vytvoriť grantový systém mesta pre podporu činností a akcií, vedúcich k aktívnemu a zainteresovanému prístupu miestnych obyvateľov k životu a svojmu mestu. Pre potreby lepšej identifikácie existujúcich a žiadúcich aktivít spracovať databázu neziskových subjektov, pôsobiacich na území Bardejova. Každoročne vyčleniť z rozpočtu mesta čiastku na grantovú podporu programu, stanoviť priority programu pre daný rok (napr. dobrovoľníctvo, darcovstvo, čistota, šport, kultúra, zdravie a pod.) iniciovať a koordinovať konkrétne akcie napr. „zasad si svoj strom“, „beh zdravia“, „prines kameň na námestie“, miestne športové turnaje organizované športovými klubmi a pod.)

Výstupy:

- databáza neziskových organizácií mesta, zverejniteľná v rámci internetovej stránky a propagačných materiálov mesta
- realizácia ročne 4 – 8 projektov s príspevkom mesta
- budovanie imidžu Bardejova ako mesta, ktoré dbá o aktívnu participáciu obyvateľov

Zodpovednosť:

Komunitná nadácia Bardejov

Spolupráca:

Mesto Bardejov, Mestské zastupiteľstvo, Rozvojová agentúra horného Šariša

Zdroje:

Zdroje na vlastnú grantovú schému z rozpočtu mesta + mimorozpočtové zdroje z grantov; zdroje na administratívne zabezpečenie vrátane propagácie

Cieľ C.1.2 Program „čistý Bardejov“

Vytvoriť a s pomocou ďalších subjektov (Úrad práce, neziskové aktivity) zrealizovať program "čistý Bardejov", zapájajúci rôzne vekové a sociálne skupiny (vrátane nezamestnaných). Pomocou detí a študentov zostaviť Mapu „špaticov“ mesta. Mapa bude obsahovať objekty, plochy a miesta, ktoré poškodzujú dojem z mesta, vrátane popisu problémov, prípadne fotografií. Zoznam bude možné zároveň členiť tematicky - životné prostredie, vizuálna devastácia, čistota a poriadok, stav komunikácií a chodníkov a pod. Pre jednotlivé "špatice" budú formou prieskumu stanovené priority, spracovaný zoznam odstraňovania a zlepšenia a budú pripravené súťaže a motivačné nástroje, ako zapojiť deti, občanov a vlastníkov do skrášenia mesta (odstránenia "špaticov"). Súčasťou programu bude na jar a v jeseni súťaž "Poriadok pred domom" vrátane mediálnej prezentácie a detských hodnotiacich komisíí a vytvorenie možnosti (poskytnutím prostriedkov na údržbu) odovzdania zodpovednosti za údržbu lavičiek a okolia domov občanom. (Cieľ je spoločný s s A..4.3 v oblasti cestovný ruch a kúpeľníctvo.)

Výstupy:

- čisté a upravené priestranstvo pred obytnými domami, rodinnými domami, firmami a ostatnými organizáciami
- čisté a pravidelne udržiavané verejné priestranstvá a komunikácie
- pravidelne udržiavaná zeleň v meste
- balkóny a okná obytných domov plné kvetov
- zlepšený vzťah občanov k mestu a vlastnému okoliu

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Komunitná nadácia Bardejova, BAPOS, BTV

Zdroje:

Zdroje: rozpočet mesta, BAPOS, Náklady na propagáciu a režijné náklady, prevádzkové náklady; navýšenie rozpočtu BAPOS-u

Cieľ C.1.3 Občiansky vizuálny informačný systém v meste

Uskutočniť inventúru vizuálnych informačných prvkov v meste s informáciami pre obyvateľov – plochy, tabule, informačné vitríny, navrhnúť a inštalovať nový občiansky informačný systém vrátane možnosti použitia nových moderných dynamických prvkov prezentácie informácií.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ inventarizácia existujúcich reklamných plôch ▪ zabezpečenie prístupu k informáciám a službám verejného a komerčného sektora prostredníctvom jednotlivých reklamných plôch a ústredného verejného portálu informácií a služieb
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Turistická informačná kancelária, Agentúry, poskytujúce reklamné plochy v meste, občianske aktivity
Zdroje:	Z prevádzkového rozpočtu mesta + sponzoring od propagovaných firiem, mimorozpočtové zdroje najmä z grantov a fondov EÚ (OP ZI - opatrenie 3.2.)

Zámer C.2 Infraštruktúra pre voľný čas

Rozšíriť a doplniť infraštruktúru a fyzické predpoklady pre aktívne trávenie voľného času, so špeciálnym zreteľom na mladšie vekové skupiny, vytvoriť príležitosti k seberealizácii a uplatneniu kreativity.

Cieľ C. 2.1 Mapa voľno-časovej infraštruktúry

Zmapovať objekty a infraštruktúru, ktorá je v meste k dispozícii pre voľnočasové aktivity rôznym vekovým skupinám, navrhnúť ich doplnenie (napr. o športoviská v lokalitách s rodinnými domami), pripraviť projekty k viaczdrojovému financovaniu.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ databáza existujúcich zariadení a priestorov pre voľnočasové aktivity v meste Bardejov, zverejniteľná na internetovej stránke mesta, v rámci občianskeho informačného systému a propagačných materiálov mesta ▪ realizácia projektov, dopĺňajúcich a skvalitňujúcich existujúcu ponuku voľnočasových možností pre obyvateľov mesta
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Komunitná nadácia Bardejova, BAPOS, Prevádzkovatelia zariadení (napr. CVC, ZŠ, SŠ,...), príslušná komisia MsÚ
Zdroje:	Mestský rozpočet, mimorozpočtové zdroje (najmä štrukturálne fondy – OP ZI, opatrenie 3.1., 3.3)

Cieľ C.2.2 Otvorené športoviská

Sprístupniť školské športoviská po vyučovaní deťom a mladším vekovým skupinám najmä pre kolektívne športy, vrátane podporovania a zabezpečenia financovania správcovstva. V meste existuje sieť ihrísk vybavených stojanmi na volejbal, bedminton a pod. Dôležité je dovybavenie športového zariadenia o doplnky, bez ktorých ihriská strácajú význam. „Vdýchnime mŕtvym ihriskám život“.

Výstupy:	<ul style="list-style-type: none"> ▪ športové turnaje medzi sídliskami a bytovkami ▪ „zamestnať“ 5 dôchodcov – správcov materiálu a ihrísk
Zodpovednosť:	Mesto Bardejov
Spolupráca:	Komunitná nadácia Bardejova, koordinátori z radov občanov
Zdroje:	Zdroje Komunitnej nadácie

Cieľ C.2.3 Večerné študovne

Upraviť otváracie hodiny učební, študovní a knižníc, zriadiť pri nich priestory pre stretávanie a komunikáciu mládeže a medzigeneračnú komunikáciu, vytvoriť atraktívnu ponuku tém a osobností, ktoré sa budú stretnutí zúčastňovať a obnoviť tak aktívny a komunitný prístup k životu a mestu najmä u mladej generácie.

- Výstupy:**
- založenie partnerstva medzi školami, knižnicami a inými záujmovými združeniami s cieľom povzbudzovania medzigeneračnej výmeny informácií
  - realizácia cca 10 stretnutí mladých ľudí s vybranými osobnosťami ročne
  - eventuálne ďalšie rozvinutie spolupráce mladých ľudí s vybranými osobnosťami
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
- Spolupráca:** Farský úrad, Katolícky kruh, Mestská knižnica, základné a stredné školy, dobrovoľníci
- Zdroje:** Zriaďovacie náklady a prevádzkové náklady zo zdrojov mestského rozpočtu, grantov a sponzoringu a prostriedkov VÚC

Zámer C.3 Sociálne zdravé mesto

Prispôsobiť kapacitu, zameranie a škálu sociálnych zariadení a služieb pre starších obyvateľov a sociálne ohrozené skupiny.

Cieľ C.3.1 Sieť sociálnych zariadení a organizácií

Zmapovať sieť sociálnych zariadení a organizácií pôsobiacich v meste v oblasti poskytovania sociálnych služieb, s cieľom identifikovať súčasné aj výhľadové nedostatky v rozsahu a zameraní, pripraviť podmienky pre rozšírenie existujúcich a doplnenie chýbajúcich služieb – iniciácia a príprava projektov.

- Výstupy:**
- objekt, vhodný na rekonštrukciu pre zariadenie *domova pre osamelé matky* (kapacita 7-10 miest), *domov pre osamelých rodičov* (7-10 miest) (1 prev. prac. aj na azyl. dom)
  - *azylový dom pre bezdomovcov* (2 pracovníci na prevádzku zariadenia, rekonštrukcia objektu - azylový dom VÚC v Bardejove, projekt prevádzky, vnútor. poriadok)
  - *zriadenie denného stacionára pre sociálne odkázaných dôchodcov a zriadenie odd. so zvýšeným dohľadom pre obyvateľov DD so staréc. demenciami* (personálne zabezpečenie – 4 kvalifikované opatrovatelky)
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
- Spolupráca:** VÚC Prešov, Obvodný ÚPSVaR Bardejov, Domov dôchodcov, SČK
- Zdroje:** Zriaďovacie náklady: štrukturálne fondy EÚ: SOP ZI –opatrenie 3.1; rozpočet mesta, štátna dotácia na prevádzku, rozpočet mesta MPSVaR, VÚC, iné zdroje

Cieľ C.3.2 Vzdelávanie pre občanov, ktorí neukončili ZŠ

Pripraviť a zrealizovať projekt „Vzdelávania občanov bez ukončeného základného vzdelania“, ktorí majú špecifické nedostatky a potreby, najmä vzhľadom k uplatneniu a cene na trhu práce (ale aj znevýhodnenie pri styku s úradmi a inštitúciami, v rôznych životných situáciách a pod.).

- Výstupy:**
- dovedením sa zvýšia všeobecné znalosti, komunikácia
  - vytvoria sa lepšie predpoklady pre absolvovanie rôznych kurzov
  - v poradenstve spoznajú svoju kariéru, orientáciu a možnosti
  - naučia sa spôsobu ako si hľadať zamestnanie
- Zodpovednosť:** Mesto Bardejov
- Spolupráca:** Školy, cirkevné inštitúcie a spoločnosti, ÚPSVaR Bardejov, MŠ SR ,
- Zdroje:** Mesto, štát, štrukturálne fondy EU – SOP LZ

Zámer C.4 Vzdelávanie a výchova k právnemu vedomiu

Zakomponovať strategický program hospodárskeho a sociálneho rozvoja do výchovno-vzdelávacieho procesu v bardejovských školách, pôsobiť na deti aj rodinu v prospech posilňovania právneho vedomia, angažovanosti, rozvoja informačnej spoločnosti, otvorenosti a tolerancie.

Cieľ C.4.1 Školská výchova ku vzťahu k mestu a spoluobčanom

Vytvoriť voľné neformálne združenie bardejovských pedagógov v oblasti estetickej výchovy, občianskej náuky, dejepisu a podobných predmetov a zorganizovať pre nich tematické semináre

v oblastiach: regionálne dejiny a dejiny mesta, sprievodcovstvo (vrátane možnosti praktického nácviku so žiakmi), masmédiá, pamiatková starostlivosť a ochrana kultúrneho dedičstva. Formou workshopov si osvojiť už existujúce materiály, spracovať manuály a odporúčania pre učebné osnovy na jednotlivých školách, s cieľom budovať u žiakov a študentov v rámci výuky zodpovedný a informovaný vzťah k mestu a regiónu.

Výstupy:

- databáza existujúcich a prebiehajúcich iniciatív o využívaní témy kultúrneho dedičstva a posilňovaní vzťahu k mestu v rámci školských a mimoškolských aktivít
- spoločné metodické prístupy, materiály a aktivity v rámci školských a mimoškolských aktivít bardejovských škôl, vrátane raz ročne uskutočňovanej súťaže „poznaj svoje mesto“
- zakomponovanie regionálnych dejín do vyučovacieho procesu
- konfrontácia vedomostí žiakov vyšších ročníkov ZŠ a SŠ s muzeálnym materiálom v oblasti prírodných a humanitných vied
- väčšia úcta k miestnym tradíciám

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov, Šarišské múzeum

Spolupráca:

Základné a stredné školy mesta, odborné inštitúcie (napr. Štátny pedagogický ústav, AlNova, Strom Života), dobrovoľníci

Zdroje:

Náklady: Spracovanie materiálov, prevádzkové náklady - z prevádzkových nákladov škôl, grantových zdrojov a štrukturálnych fondov EÚ – SOP Ľudské zdroje, opatrenie 3.1., finančný nástroj podľa Dohody medzi krajinami EHP a Nórskeho kráľovstva na roky 2004–2009

Cieľ C.4.2   Spolupráca polície a škôl

Zaviesť pravidelné návštevy polície v školách, zaviesť do škôl v spolupráci s políciou prvky dopravnej výchovy a formou kombinácie prednášok a kontaktu s praxou budovať u žiakov vzťah k právu a poriadku aj k zodpovednosti a nechcote tolerovať protiprávne jednanie.

Výstupy:

- spracovaná metodika budovania vzťahu k právu a poriadku žiakov a študentov bardejovských škôl
- uskutočňovanie pravidelných prednášok, besied a akcií na školách

Zodpovednosť:

Mesto Bardejov

Spolupráca:

Mestská polícia Bardejov, Oddelenie školstva MsÚ, školy

Zdroje:

Jednorázová investícia na nákup názorných pomôcok z navýšeného rozpočtu MsP, prevádzka z bežných operačných nákladov MsP

URČENIE PRIORÍT

Pred zahájením realizácie by mala komisia určiť, ktoré projekty je možné realizovať relatívne rýchlo, pomocou identifikovaných zdrojov, za účasti súkromného sektora a s maximálnym prínosom pre kvalitu života a ekonomický rozvoj mesta.

Po záverečnej schôdzi Komisie pre strategický rozvoj, na ktorej sa zhodnotili a odsúhlasili projekty programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, sa ďalej určovali priority medzi cieľmi troch akčných plánov: (1) cestovný ruch a kúpeľníctvo, (2) podnikanie a investície a (3) kvalita života a ľudské zdroje. Účelom bolo poskytnúť „návod“ na plánovanie konkrétnych úloh a na rozhodovanie o použití, resp. hľadaní a načasovaní zdrojov potrebných na realizáciu rozvojového programu.

Členovia Komisie pre strategický rozvoj (KSR) boli požiadaní, aby zhodnotili ciele z nasledujúcich hľadísk: vplyv na dosiahnutie zámeru (1 - 3 body), realizovateľnosť (toto kritérium malo dvojnásobnú váhu: 0 – 6 bodov), načasovanie (1 - 3 body), vplyv na investície a tvorbu pracovných miest (1 – 3 body), vplyv na kvalitu života v meste (1 – 3 body), možnosť zapojenia súkromného a tretieho sektora (1 – 3 body) a nadväznosť na iné ciele (0 – 3 body). Kritériá sú určené tak, aby podporovali konzistenciu a realizovateľnosť rozvojového programu, vrátane jeho zamerania na podporu stratégií rastu a zvyšovania kvality života.

Vyplnený formulár odovzdalo 15 členov KSR. Zo súčtu priemerných známok za každé kritérium vyplýva relatívne poradie daného projektu v rámci programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Najvyššia takto dosiahnutá hodnota bola 16,53 bodov (najvyššia možná 21) a najnižšia 13,93 bodov (najnižšia možná 4). Výsledná priemerná hodnota priority všetkých hodnotených cieľov činí 17,00 bodov. K hodnoteniu bolo členom KSR predložených 33 (36) cieľov.

Zhrnutie hlavných poznatkov z analýzy hlasovania:

- Prvý pohľad na tabuľku celkových výsledkov delí jednotlivé projekty do troch skupín: nadpriemerné hodnotenie (17 a viac bodov) obdržalo 15 cieľov, priemerné hodnotenie (16 –17 bodov) získalo 14 cieľov a zvyšných 7 cieľov bolo hodnotených podpriemerne (16 a menej bodov).
- Za veľmi zaujímavé považujeme rozloženie priemerného hodnotenia jednotlivých akčných plánov: najlepšie, priemernou známkou 17,15 bodov, bol ohodnotený plán pre kvalitu života a ľudské zdroje; 16,94 bodov získali obidva ďalšie plány – pre cestovný ruch a kúpeľníctvo a pre podnikanie a investície. Toto hodnotenie je veľmi kompaktné a dokazuje vyrovnanosť kvality a potrebnosti jednotlivých akčných plánov.
- *Oživenie Radničného námestia, Program čistý Bardejov, Podnikateľská rada a Partnerstvo pre cestovný ruch* sú projekty, ktorým Komisia pre strategický rozvoj udelila najvyššie známky. Na druhej strane spektra sú projekty *Rekonštrukcie chodníkov, Ochrana pamiatkového fondu a Podnikateľský inkubátor*, ktorý bol najviac „penalizovaný“ za nízky priamy vplyv na kvalitu života miestnych obyvateľov.
- Z hľadiska vplyvu na zámer a mieru príspevia ku strategickej vízii rozvoja mesta, je najlepšie hodnotený projekt *Oživenia Radničného námestia*. Námestie je prirodzeným stredobodom života mesta, využitie jeho potenciálu sa stalo zjednocovacím bodom strategického plánu, v ktorom sa stretávajú záujmy podnikateľov, obyvateľov aj návštevníkov mesta. Za najmenej relevantný projekt v tomto ohľade, je považovaná rekonštrukcia chodníkov v kúpeľoch.
- Projekt s najnižšou realizovateľnosťou a naopak, veľmi časovo náročný je projekt rekonštrukcie chodníka, spájajúceho kúpele a mesto. Odhliadnuc od projektu *Otvorenia informačného centra v kúpeľoch*, ktorý je už vlastne v realizácii a preto, logicky, známky pre jeho „realizovateľnosť“ a

„načasovanie“ sú vysoké, veľmi dobre je podľa týchto kritérií hodnotený napríklad projekt *Využitia potenciálu Šarišského múzea* alebo v prípade realizovateľnosti *Nová turistická internetová prezentácia* a *Orientačný systém pre návštevníkov mesta*.

- Najväčší vplyv na investície a pracovné miesta v meste bude, podľa Komisie pre strategický rozvoj, mať projekt *„Bardejov - mesto ktoré si váži podnikateľov“*, vysoký vplyv na kvalitu života majú projekty: *Program čistý Bardejov*, *Otvorené školské športoviská*, *Sieť sociálnych zariadení a organizácií*, *Vzdelávanie pre občanov, ktorí neukončili ZŠ a Školská výchova ku vzťahu k mestu a spoluobčanom*.
- Najväčšiu previazanosť s ostatnými projektami programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja má projekt *Globálna marketingová stratégia* a už spomenutý projekt *Oživenia Radničného námestia*.
- Ciele tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sú celkovo veľmi kompaktné a väčšina sa vyznačuje vysokou mierou realizovateľnosti. Toto stanovenie priorít v žiadnom prípade nenažnačuje, že niektoré ciele nie sú z hľadiska ďalšieho rozvoja mesta dôležité. Kritériá a ich „váha“ boli zvolené tak, aby uprednostňovali ciele, ktoré je možné zrealizovať v partnerstve verejného a súkromného sektora jednoducho a rýchlo a aby mali čo možno najväčší dopad na základné atribúty ekonomického rozvoja: pracovné miesta a investície rovnako ako na atribúty kvality života.

Rozloženie priorít cieľov:

najvyššia priorita	17 a viac bodov	15 projektov
stredná priorita	16 – 17 bodov	14 projektov
štandardná priorita	16 a menej bodov	7 projektov

Cieľ	Skrátené znenie	Vplyv na zámer	Realizovateľnosť	Načasovanie	Vplyv na invest. a prac. miesta	Vplyv na kvalitu života	Účasť neverejného sektora	Previazanosť s inými cieľmi	Celkové body	Poradie
A.1.1	Globálna marketingová stratégia	2,71	3,57	2,14	2,21	2,43	2,00	2,86	17,93	10
A.1.2	Turistická internetová prezentácia mesta	2,36	4,57	2,71	2,14	2,21	2,07	2,36	18,43	6
A.1.3	Vnútrotný imidž	2,50	4,14	2,14	1,93	2,36	2,29	2,43	17,79	12-13
A.1.4	Vonkajšie vzťahy	2,36	3,00	1,93	1,93	2,14	2,07	2,50	15,93	31
A.2.1	Mestská tur. informačná kancelária v kúpeľoch	2,36	5,00	2,93	1,93	2,14	2,07	1,86	18,29	7-8
A.2.2	Revitalizácia obchodného centra v kúpeľoch	2,36	2,57	2,00	2,43	2,71	1,93	2,14	16,14	27-28
A.2.3	Rekonštrukcia chodníka kúpele - mesto	2,64	1,71	1,86	1,79	2,57	1,57	2,07	14,21	35
A.2.4	Rekonštrukcia chodníkov v kúpeľoch	1,93	2,57	2,21	1,71	2,29	1,71	1,50	13,93	36
A.3.1	Partnerstvo pre CR	2,57	4,29	2,57	1,86	2,14	2,50	2,64	18,57	5
A.3.2	Profesionálny manažér cestovného ruchu	2,64	3,14	2,79	1,79	1,86	2,14	2,36	16,71	20
7A.3.3	Certifikácia služieb v CR	2,43	3,14	2,14	1,93	2,21	2,29	2,07	16,21	23-26
A.3.4	Využitie potenciálu Šarišského múzea na rozvoj CR	2,36	4,57	2,86	1,64	2,07	1,64	1,86	17,00	16
A.4.1	Oživenie Radničného námestia	2,86	4,29	2,50	2,29	2,71	2,29	2,57	19,50	1
A.4.2	Architektonická vízia širšieho centra mesta	2,57	3,00	2,07	1,93	2,43	1,71	2,29	16,00	30
A.4.3	Program "čistý Bardejov"	2,64	4,00	2,64	2,14	2,79	2,36	2,36	18,93	2
A.4.4	Orientačný systém pre návštevníkov mesta	2,14	4,57	2,71	1,43	2,07	1,71	1,86	16,50	21-22
A.4.5	Ochrana pamiatkového fondu	2,64	3,00	2,00	1,93	2,36	1,64	2,29	15,86	33-34
B.1.1	Globálna marketingová stratégia	2,71	3,57	2,14	2,21	2,43	2,00	2,86	17,93	10
B.1.2	Vonkajšie vzťahy	2,36	3,00	1,93	1,93	2,14	2,07	2,50	15,93	31
B.2.1	Podnikateľská rada	2,36	3,86	2,71	2,43	2,14	2,50	2,64	18,64	4
B.2.2	Bardejov - mesto, ktoré si váži podnikateľov	2,50	3,21	2,43	2,57	2,29	2,36	2,43	17,79	12-13
B.3.1	Odbor ekonomického rozvoja / stratégie a riadenia	2,14	3,14	2,43	2,00	2,36	1,86	2,29	16,21	23-26
B.3.2	Podnikateľský informačný servis	2,29	3,71	2,50	2,00	2,36	2,29	2,36	17,50	14
B.4.1	Podnikateľský inkubátor	2,36	3,00	2,14	2,14	1,86	2,43	1,93	15,86	33-34
B.4.2	Databáza podnikateľských nehnuteľností	2,21	3,71	2,57	2,00	2,00	1,71	2,29	16,50	21-22
B.4.3	Príprava plôch pre podnikanie	2,36	2,86	2,00	2,50	2,14	1,71	2,57	16,14	27-28
C.1.1	Program "aktívny Bardejov"	2,50	3,57	2,07	1,93	2,43	2,43	2,43	17,36	15
C.1.2	Program "čistý Bardejov"	2,64	4,00	2,64	2,14	2,79	2,36	2,36	18,93	2
C.1.3	Občiansky vizuálny informačný systém v meste	2,21	3,00	2,50	1,86	2,50	2,07	1,93	16,07	29
C.2.1	Mapa voľnočasovej infraštruktúry	2,36	3,71	2,57	1,50	2,43	2,14	2,07	16,79	18-19
C.2.2	Otvorené školské športoviská	2,57	4,29	2,71	1,43	2,79	2,36	1,86	18,00	9
C.2.3	Večerné študovne	2,14	3,57	2,50	1,43	2,50	2,36	1,71	16,21	23-26
C.3.1	Sieť sociálnych zariadení a organizácií	2,43	3,29	2,43	1,71	2,79	2,07	2,07	16,79	18-19
C.3.2	Vzdelávanie pre občanov, ktorí neukončili ZŠ	2,29	3,14	1,93	1,93	2,79	2,21	1,93	16,21	23-26
C.4.1	Školská výchova ku vzťahu k mestu	2,64	4,43	2,64	1,50	2,79	2,14	2,14	18,29	7-8
C.4.2	Spolupráca polície a škôl	2,36	4,43	2,71	1,36	2,43	1,79	1,79	16,86	17

 najnižší výsledok v danej kategórii

 najvyšší výsledok v danej kategórii

REALIZÁCIA ROZVOJOVÉHO PROGRAMU

Zaistenie realizácie rozvojového programu je manažérskou úlohou, ktorá vyžaduje podrobný dohľad (monitoring) nad aktivitami mnohých jednotlivcov, súkromných aj verejných organizácií.

Medzi tvorbou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja a jeho realizáciou je zásadný rozdiel. Príprava programu je kreatívnym procesom, ktorý vyžaduje zapojenie čo najširšieho okruhu občanov s potrebnými vedomosťami, skúsenosťami a s rozdielnymi pohľadmi na budúcnosť mesta. Na druhej strane zaistenie realizácie programu je manažérskou úlohou, ktorá vyžaduje podrobný dohľad nad aktivitami mnohých jednotlivcov, súkromných aj verejných organizácií. Na tieto účely je treba vybrať menšiu skupinu dobre organizovaných jednotlivcov, ktorí sú odhodlaní realizáciu programu presadiť a zaistiť.

Touto skupinou bude *Komisia pre riadenie realizácie strategického plánu* (KRR). KRR by mala mať takú veľkosť, aby bola dostatočne operatívna a mali by v nej byť zastúpené všetky dôležité osoby z verejného aj súkromného sektora, ktoré sa podieľajú na tvorbe rozvojového programu. Obvykle sa doporučuje, aby bol v KRR primátor mesta alebo jeho zástupca, predseda KSR, predsedovia pracovných skupín a najaktívnejší členovia KSR a pracovných skupín. KRR by mala monitorovať realizáciu programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja, zaoberať sa stratégiami v ďalších oblastiach života mesta, ktoré neboli v rámci tohto programu riešené ako kritické oblasti.

Proces tvorby rozvojového programu vytvoril určité odhodlanie medzi ľuďmi, ktorí boli členmi KSR alebo jej rôznych pracovných tímov. Tento entuziazmus predstavuje veľmi cenný zdroj a podpornú základňu pre realizáciu rozvojového programu. Mnohí z účastníkov procesu si chcú byť istí, že čas a úsilie, ktoré investovali do tohto projektu, bude mať za následok pozitívne ekonomické aj spoločenské zmeny, ktoré prinesie práve realizácia programu.

Riadenie realizácie musí mať dve zložky – (a) vedúcu (politickú), ktorá bude predstavovať vôľu na uskutočnenie zmien, bude prijímať rozhodnutia a ukladať úlohy; (b) výkonnú, ktorá bude tieto úlohy plniť. Komisia pre strategický rozvoj zvolila nasledujúci postup:

1. Primátor predložil Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bardejova zastupiteľstvu mesta na prejednanie v septembri 2004. „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov“ bol schválený uznesením MsZ č.108/2004 dňa 9.9.2004. Prijatie programu zastupiteľstvom a uloženie prednostovi MsÚ ulohy ďalej rozpracovať jednotlivé úlohy programu, vyriešilo otázku plnenie cieľov, ktoré sú v kompetencii a v silách mesta, a zároveň vyjadriло vôľu mesta podieľať sa na plnení úloh, ktoré presahujú pôsobnosť samosprávy.
2. Mestské zastupiteľstvo tiež vytvorilo Komisiu pre riadenie realizácie, ktorej odovzdalo zodpovednosť za riadenie a kontrolu plnenia programu. Táto komisia bude zabezpečovať vyššie uvedenú "politickú" zložku riadenia, bude uskutočňovať pravidelný dohľad nad plnením jednotlivých akčných plánov a bude navrhovať opatrenia v prípade, ak sa zmenia podmienky a niektoré ciele už nebudú aktuálne alebo nebudú môcť byť splnené.
3. Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr mestského úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočňovaná určeným odborom (oddelením) mestského úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami.
4. KRR sa bude stretávať pravidelne, spočiatku minimálne raz za mesiac, neskôr štvrťročne, aby reagovala na aktuálnu situáciu. Bude podávať jedenkrát za rok správy o stave realizácie cieľov plánu mestskému zastupiteľstvu, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas. Na svojom prvom jednaní KRR pridelí zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov všetkých akčných plánov svojim jednotlivým členom.

5. Odporúča sa, aby sa celá širšia Komisia pre strategický rozvoj znovu stretla približne o rok, t.j. v júni 2005, prešla doterajší postup realizácie a odsúhlasila zmeny v programe, ktoré budú brať do úvahy zmeny v ekonomickom prostredí, nové hrozby a príležitosti, na ktoré by sa mesto malo v tej dobe zamerať.
6. Odporúča sa, aby bola s rozvojovým programom zoznámená čo možno najširšia verejnosť vrátane vysvetlenia, že sa dosiahol konsenzus predstaviteľov verejného a súkromného sektora v meste. Publikovaním rozhodujúcich častí Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Bardejova (zámery a ciele) v miestnej tlači a vytvorením internetovej prezentácie získa plán podporu a možnosť participácie ďalších občanov, inštitúcií a podnikov v meste.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Bardejov je živým dokumentom. Realizácia musí byť dôsledne sledovaná a program musí byť podľa potreby dopĺňaný a upravovaný. Zodpovednosťou Komisie pre riadenie realizácie a všetkých občanov mesta, ktorí sa na tvorbe programu podieľali, bude zabezpečiť, aby zámery a ciele zostali dôveryhodné a relevantné - a že budú zrealizované.

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Skratka	Popis
AINova	Academia Istropolitana Nova
BAPOS	Bardejovský podnik služieb
BTV	Bardejovská televízia
CPK	Centrum prvého kontaktu Biznis Centrum Bardejov
CR	Cestovný ruch
CVČ	Centrum voľného času
DD	Domov dôchodcov
EHP	Európsky hospodársky priestor
EÚ	Európska Únia
KRR	Komisia pre riadenie realizácie strategického plánu
KSR	Komisia pre strategický rozvoj
KPÚ	Krajský pamiatkový úrad
MPR	Mestská pamiatková rezervácia
MsP	Mestská Polícia
MSP	Malí a strední podnikatelia
MsÚ	Mestský úrad
MŠ SR	Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
NsP	Nemocnica s poliklinikou
OPZ SR DI	Okresný policajný zbor Slovenskej republiky – Dopravný inšpektorát
OSAI	Odbor stratégie a implementácie (zatiaľ neexistuje)
OU	Odborné učilište
RPIC	Regionálne poradenské a informačné centrum
SČK	Slovenský Červený kríž
SOP ĽZ	Sektorový operačný program Ľudské zdroje
SOP PS	Sektorový operačný program Priemysel a služby
OP ZI	Operačný program Základná infraštruktúra
SOŠ	Stredná odborná škola
SŠ	Stredné školy
SWOT	Analýza silných a slabých stránok, príležitostí a hrozieb
ÚPSVaR	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
VÚC	Vyšší územný celok
ZPCR HŠ	Združenie cestovného ruchu horného Šariša
ZŠ	Základné školy
ŽP	Životné prostredie

KOMISIA PRE STRATEGICKÝ ROZVOJ

Meno	Funkcia	Organizácia
MUDr. Boris Hanuščák	Primátor	Mesto Bardejov
Mgr. Pavol Krok	Riaditeľ	CPK - Biznis centrum Bardejov
Ing. Juraj Popjak	ved. odd. podnikateľ.	Mesto Bardejov
Ing. Ján Cuper	riaditeľ	Štatistický úrad
Ing. Ján Harňák	riaditeľ	SPŠ Bardejov
RNDR. Eva Čajková	riaditeľka	Združená stredná škola
Mgr. Miroslav Mačej	prednosta MsÚ	Mesto Bardejov
MUDr. Marián Petko	riaditeľ	NsP, n.o. Bardejov
MUDr. Andrej Havrilla	poslanec MsZ, VUC	NsP, n.o. Bardejov
MUDr. Julius Zbyňovský	regionálny hygienik	RUVZ Bardejov
Ing. Slavomír Kmecík	Ved. odd. územ. plán	Mesto Bardejov
PhDr. Tatiana Fedáková	Ved. odd. sociálne	Mesto Bardejov
Ing. Ján Mochnacký	Ved. odd. majetkové	Mesto Bardejov
Ing. Jozef Urban	riaditeľ	Tatrabanka
Ing. Eva Dušenková	riaditeľka	OTP Banka
Ing. Sandra Chmurovičová	riaditeľka	Dexia Banka
Ing. Marián Matej	riaditeľ	VÚB
Ing. Ján Pecuch	poradca	CPK - Biznis centrum Bardejov
Ing. Andrej Pavličko	riaditeľ	Sociálna poisťovňa
Ing. Jarina Jozef	riaditeľ	Komunitná nadácia
Katarína Smelá	majiteľka	CK SPIRIT
Mgr. Milan Hoško	náčelník	Mestská polícia
Jozef Novák	riaditeľ	Bardejovská televízia
Ing. Marta Dvorská	poslanec MsZ	Bardejovské pozemné stavby a.s.
Ing. Margita Sasaráková	ek. riaditeľ	Bardejovské pozemné stavby a.s.
Dr. Ing. Artem Fecko	majiteľ	ARTIM, s.r.o.
Ing. Jozef Halás	vedúci odboru	Obvodný úrad ŽP
Mgr. Marek Varga	kaplán	Rímskokat. farský úrad Bardejov
Mária Pisarčíková	riaditeľka	Bardejovské Kúpele a.s.
Andrej Čech	riaditeľ	Bardterm spol. s.r.o.
Ing. Dorota Malinská	vedúca pobočky	Krajský pamiatkový úrad–pob. Bardejov
Michal Ševčík	riaditeľ	VVS
Ing. Jozef Patkaň	majiteľ	Obnova
Ing. Jozef Rohal	majiteľ	Ekomido
Ing. Anna Kokindová	majiteľka	ECON
Ondrej Bartoš	majiteľ	XAWAX, s.r.o.
Ing. Miroslav Jurko	riaditeľ	JUOS Bardejov, s.r.o.
JUDr. Vladimír Cahajla	prednosta	Obvodný úrad Bardejov

PRACOVNÁ SKUPINA PRE CESTOVNÝ RUCH A KÚPEĽNÍCTVO

Meno	Organizácia
SMELÁ Katarína, Predseda PS	CK SPIRIT
PISARČÍKOVÁ Mária, Podpredseda PS	Bardejovské kúpele a.s.
Ing. CUPER Ján	Štatistický úrad
Dr. Ing. FECKO Artem	ARTIM, s.r.o.
Ing. MATEJ Marián	VÚB
Ing. PAVLIČKO Andrej	Sociálna poisťovňa
Ing. JARINA Jozef	Komunitná nadácia
Ing. MALINSKÁ Dorota	Krajský pamiatkový úrad–pob. Bardejov
Ing. KMECÍK Slavomír	Mestský úrad Bardejov
VARJANOVÁ Marianna	Rek. stred. Makovica - Nižná Polianka
Mgr. SOSEKOVÁ Soňa	Združ. cestovného ruchu Horného Šariša
Ing. Arch. ŠARIŠSKÝ Marek	Projektant, Palladio
Mgr. JANČOŠEKOVÁ Renáta	Cest. kancelária Slovacia Travel
PhDr. BEZANIUKOVÁ Božena	Cest. kancelária BB Tour
LOZÁK Adrián	Reštaurácia Roland
Mgr. HOLTMANOVÁ Anna	Šarišské múzeum
MUDr. KAROL Anton	poslanec MsZ

PRACOVNÁ SKUPINA PRE PODNIKANIE A INVESTÍCIE

Meno	Organizácia
Ing. PECUCH Ján, Predseda PS	CPK - Biznis centrum Bardejov
Ing. DUŠENKOVÁ Eva, Podpredseda PS	OTP Banka
Ing. DVORSKÁ Marta	Bardejovské pozemné stavby a.s.
Ing. SASARÁKOVÁ Margita	Bardejovské pozemné stavby a.s.
Ing. CHMUROVIČOVÁ Sandra	Dexia Banka
Ing. JURKO Miroslav	JUOS Bardejov, s.r.o.
Ing. PATKAŇ Jozef	Obnova
ŠEVČÍK Michal	VVS
BARTOŠ Ondrej	XAWAX, s.r.o.
Ing. ROHAL' Jozef	Ekomido
Ing. URBAN Jozef	Tatrabanka
Ing. KOKINDOVÁ Anna	ECON
Ing. MOCHNACKÝ Ján	Mestský úrad
BIL' Ľuboš	Kreativ – reklama, marketing
NOVÁK Adam	Stavebná firma
FERTAL' Jozef	SŽK
Ing. KUŠNÍR Miroslav	QEL – elektr. systémy
HERSTEK Milan	Herstek – drevosprac. priemysel
JURKANIN Jozef	JURGAS – plyn, voda, kúrenie

PRACOVNÁ SKUPINA PRE KVALITU ŽIVOTA A ĽUDSKÉ ZDROJE

Meno	Organizácia
Mgr. VARGA Marek, Predseda PS	Rímskokatolícky farský úrad Bardejov
PhDr. FEDÁKOVÁ Tatiana, Podpredseda PS	Mesto Bardejov
Ing. HALÁS Jozef	Obvodný úrad ŽP
MUDr. ZBYŇOVSKÝ Július	RUVZ Bardejov
NOVÁK Jozef	Bardejovská televízia
MUDr. HAVRILLA Andrej	NsP, n.o. Bardejov
Ing. HARŇÁK Ján	SPŠ Bardejov
RNDr. ČAJKOVÁ Eva	Združená stredná škola
MUDr. PETKO Marián	NsP, n.o. Bardejov
Mgr. HOŠKO Milan	Mestská polícia
ČECH Andrej	Bardterm spol. s.r.o.
PhDr. MANÍK Ján	ÚPSVaR – odd. sociálne
GMITTEROVÁ Mária	MsÚ – odd. kultúry
Mgr. HARAJDA Vladimír	BAPOS, m.p.
Mgr. BIĽOVÁ Mária	poslanec MsZ
RNDr. SAVČINSKÝ Vladimír	poslanec MsZ
Mgr. ONDRUŠEK Konštantín	poslanec MsZ
PaedDr. Ing. GERČAK František	Gymnázium
RNDr. PaeDr. OLEJÁR Ivan	ZŠ

KOMISIA PRE RIADENIE REALIZÁCIE PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA

Meno	Organizácia
MUDr. Boris Hanuščak, predseda KRR	primátor, Mesto Bardejov
Mgr. Pavol Krok, výkonný predseda KRR	poslanec MsZ , riaditeľ, CPK Biznis centrum
Mgr. Miroslav Mačej, podpredseda KRR	prednosta, Mestský úrad Bardejov
Ing. Ján Novotný, správca strategického plánu	euromanažér, Mestský úrad Bardejov
Ing. Juraj Popjak	ved. odd. podnikateľ. MsÚ Bardejov
Ing. Ján Pecuch	poslanec MsZ, CPK Biznis centrum
Ing. Marta Dvorská	poslanec MsZ, Bardejov. pozemné stavby a.s.
MUDr. Andrej Havrilla	poslanec MsZ, VUC, NsP, n.o. Bardejov
Mária Písarčíková	Bardejovské kúpele a.s.
Ing. Jozef Jarina	Komunitná nadácia BJ
Mgr. Marek Varga	Rímskokatolícky farský úrad Bardejov

Rozdelenie KRR do sekcií:

Cestovný ruch a kúpeľníctvo	Podnikanie a investície	Kvalita života a ľudské zdroje
Ján Pecuch, vedúci sekcie Mária Písarčíková Miroslav Mačej Ján Novotný	Pavol Krok, vedúci sekcie Juraj Popjak Marta Dvorská	Marek Varga, vedúci sekcie Andrej Havrilla Jozef Jarina